

آفتاب

- ◆ نگاه واقع بینانه به مشکلات بانکی
- ◆ استانداردهای برآمده از بحران
- ◆ نابخردی‌های پیش‌بینی پذیر
- ◆ فین‌تک‌ها
- ◆ زندگی با خاورمیانه

نشریه داخلی بانک خاورمیانه. سال چهارم. شماره ۱۲. فروردین ۱۳۹۶

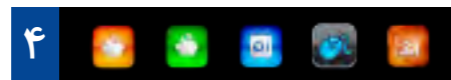
نگاه واقع بینانه به مشکلات بانکی

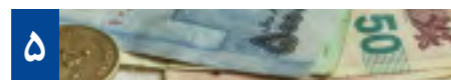
شرط‌های رشد اقتصادی

متنوع‌سازی و عملکرد بانک‌های ایران

بهای تمام‌شده پول

هوش تجاری

آینده پرداخت

بیت‌کوین و خلقت اسرارآمیزش

سرعت‌گیر ارزی

غیرقابل تفویض

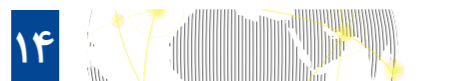
استانداردهای برآمده از بحران

لایحه بودجه ۱۳۹۶ در یک نگاه

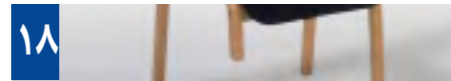
فین‌تک‌ها

بهبتر زندگی کنیم

نابخردهای پیش‌بینی‌پذیر

پایداری برند میهن

بیماری بانکی

طبیعت مقدس / سقوط آزاد

بحران مدیریت

زندگی با خاورمیانه

سودبیر: محسن کریمی

دیوران اجرایی: هومن جهانگرد
پیام طراوتی

زیر نظر مدیریت ارتباطات بانک خاورمیانه

همکاران این شماره:

دکتر مرتضی بینا، سهیلا خلیل‌زاده، مریم ذوالفقار، حسین سلطان‌آبادی، هادی سهرابی، حسام شریف‌زاده، هدی ضیائیان، دکتر پرویز عقلی‌کرمانی، محمد کوثری، سوگل گنجوری، مجید مظفری، حمیدرضا معتر، سمیرا منصوری، نسرین مهرعلیان، علی نساچ‌پور و لاله ولی‌پور

طراح:

حنانه نیازمند

برای دریافت فایل الکترونیکی نشریه لطفاً یک ایمیل با عنوان اشتراک آفتاب خاورمیانه به نشانی info@middleeastbank.ir ارسال فرمایید.

■ آفتاب خاورمیانه یک نشریه داخلی و مستقل است که تمامی حقوق آن به بانک خاورمیانه تعلق دارد.
■ مسئولیت مطالب نشریه با پدیدآورندگان است و انتشار آنها لزوماً به معنی تأیید تمام یا بخشی از مطالب نیست.
■ نقل مطالب از نشریه با ذکر منبع ممانعی ندارد.
■ منابع در آرشینو نشریه موجودند.

دیدگاه‌ها و مقالات خود را از طریق پست الکترونیک یا نشانی پستی برای ما ارسال نمایید و یا با ما تماس بگیرید.

نشانی: تهران، خیابان احمد قصاب (بخارست)،
نیش خیابان پنجم، شماره ۲،
ساختمان مرکزی بانک خاورمیانه
کد پستی: ۱۵۱۳۶۴۵۷۱۷
تهران، صندوق پستی: ۱۵۸۷۵-۴۴۴۵

تلفن: ۴۲ ۱۷ ۸۰۰۰
دورنگار: ۸۸۷۰۱۰۹۵
پیام کوتاه: ۳۰۰۰۴۲۱۷۸
مرکز ارتباط با مشتریان: ۸۸۷۲۶۶۹۰
امور سهامداران: ۴۲ ۱۷ ۸۰۲۰

www.middleeastbank.ir
info@middleeastbank.ir

https://telegram.me/ME_Bank

اینترنت بانک؛ بانک بدون تعطیلی

بانک خاورمیانه
Middle East Bank
www.middleeastbank.ir
info@middleeastbank.ir

♦ **بانک‌محور** بودن اقتصاد ایران و اتکای تامین مالی اقتصاد به نظام بانکی یکی از مشکلاتی است که بانک‌ها را با کمبود منابع و ناتوانی در پاسخگویی به نیاز بازار مواجه کرده است. از سویی افزایش مستمر بدهی‌های دولت در کنار شناسایی و تقسیم سوده‌های کم کیفیت طی سال‌های گذشته باعث کاهش مستمر جریان نقدینگی در شبکه بانکی کشور شده است.

توسعه فعالیت‌های غیر بانکی و افزایش حجم بنگاه‌داری و تملک دارایی در بانک‌ها بیش از حدود تعیین شده در قانون بوده است.

رقم بالای مطالبات غیرجاری که بخش اعظم آن مربوط به مطالبات مشکوک‌الوصول است به حدی رسیده که در حال حاضر سرمایه بانک‌ها

کفایت لازم برای جبران این مطالبات را ندارد.

افزایش سرمایه بانک‌ها از طریق تجدید ارزیابی دارایی‌ها روش نادرستی است زیرا با این شیوه پول جدیدی وارد بانک‌ها نمی‌شود. این روش پوششی

است برای عملکرد ضعیف در تزریق سرمایه جدید که فقط ریسک اعتباری بانک‌ها را افزایش می‌دهد.

تعطل در فروش دارایی‌های مازاد و تملیکی بانک‌ها کار درستی نیست. گفته می‌شود این دارایی‌ها خریدار ندارد. علت این است که بانک‌ها علاقه دارند املاک خود را به بهایی که تعیین می‌کنند بفروشند و تابع قیمت بازار نیستند. مسلم است که در شرایط کنونی آن املاک را با نرخ‌هایی که بانک‌ها تعیین کرده‌اند نمی‌شود فروخت. اگر قیمت فروش پایین‌تر از میزان تسهیلات معوق است بانک باید زبان آن را در ترازنامه خود نشان بدهد. قانون پولی و بانکی می‌گوید طرف شش ماه تا یک سال باید دارایی تملیکی به فروش برسد. اگر نیاز است قانون اصلاح شود از نمایندگان مجلس بخواهیم که قانون را اصلاح کنند. باید قوانین بانکی در این زمینه اصلاح نشود نه اینکه یک دارایی را چند سال در تملک بانک نگه داشت تا به قیمت مورد نظر بانک به فروش برسد.

توجه به اصولی مانند توان ایفای تعهدات، کیفیت دارایی‌ها، کیفیت سود، استمرار سودآوری، حاکمیت شرکتی و گزارشگری و شفافیت، بانکداری ما را به سوی رفتار سالم هدایت می‌کند. روش صحیح و استاندارد اصلاح قبلا در کشورهای دیگر تجربه شده و پاسخ مناسبی داده است. کمیته بازل و استانداردهای گزارشگری مالی بین‌المللی (IFRS) مسیر ما را مشخص کرده است. بایستی صورت‌های مالی بر این اساس تهیه و سپس کفایت سرمایه بانک محاسبه شود. در مورد استفاده از منابع بین‌المللی لازم است ابتدا مقررات بازل، تطبیق قوانین و شیوه‌های حسابرسی مذکور را رعایت کنیم. در مورد دریافت تسهیلات نیز بانک‌های خارجی تضمین دولت را گرفته‌اند. در شرایط فعلی بانک‌های خارجی حاضر نیستند ریسک تضمین بانک‌های داخلی را بپذیرند. اگر استانداردهای بین‌المللی را در زمینه بانکداری مستقر کردیم، مشکل جذب منابع خارجی نیز حل می‌شود زیرا بانک‌های خارجی حاضر نیستند با ریسک‌های موجود در نظام بانکی با ایران همکاری کنند.

در اینجا اهمیت تقویت نقش نظارتی نهاد ناظر بیش از پیش احساس می‌شود. گرچه نهادی برای ضمانت سپرده‌ها ایجاد شده ولی این صندوق در صورت بروز توقف فعالیت یک بانک، توان حمایت مالی از سپرده‌گذاران آن را ندارد و به ناچار برای تامین مالی این وجوه به منابع عمومی کشور متکی می‌شود. بر اساس شواهد موجود در ترازنامه بانک‌ها، میزان نقدینگی

نگاه واقع بینانه به مشکلات بانکی

دکتر پرویز عقیلی کرمانی

مدیرعامل |بانک خاورمیانه

و نحوه رعایت قوانین بانکی، اگر بانک مرکزی طبق اختیاراتی که قانون برای آن تعیین کرده قصد مداخله یا توقف فعالیت برخی بانک‌ها را داشته باشد به دلیل نقص در قوانین ورشکستگی، مسلماً تأثیر مخربی بر نظام بانکی و اقتصادی خواهد داشت و بانک مرکزی نیز تمایلی به آشکار شدن این حقیقت ندارد. بنابراین شاهد هستیم که گزینه استقراض از بانک مرکزی با نرخ‌های بالا و همچنین استقراض بین بانکی به صورت موقت کمبود نقدینگی بانک‌ها را التیام می‌بخشد. اما با تأکید بر تهیه صورت‌های مالی بر اساس استانداردهای گزارشگری شفافیت عملکرد، میزان واقعی کفایت سرمایه بانک‌ها آشکار خواهد شد و امید است که با نظارت قوی بانک مرکزی و نهادهای ناظر و اهتمام بانک‌ها طی چند سال شاهد بازنگری در کیفیت عملیات پولی و بانکی و اصلاح کیفیت دارایی‌ها و کفایت سرمایه بانک‌ها باشیم.

کره‌جنوبی این تجربه را بین سال‌های ۲۰۰۲ تا ۲۰۰۴ داشته و از سر گذرانده است. پیش از این کره جنوبی ۳۳ بانک داشت و امروز ۱۸ بانک دارد. آنها کفایت سرمایه بانک‌هایشان را محاسبه کردند و براساس آن ۶ بانک تعطیل و چند بانک ادغام شدند. ما نیز لازم است با یک برنامه حساب‌شده و بدون دخالت دولت و بدون هزینه کردن منابع ملی مانند منابع صندوق توسعه ملی و مشابه آن طی سه یا پنج سال نسبت به بقا یا حذف بانک‌ها و موسسه‌های اقتصادی تصمیم بگیریم. اگر موسسه‌ای رو به بهبود می‌رود و روند مثبتی دارد آن را حفظ کنیم و اجازه بدهیم تقویت شود. ولی اگر در مسیر انحطاط باشد نباید به هر قیمت آن را حفظ کرد. باید ضمن صیانت از سپرده‌های مردم موسسه‌هایی که درست عمل نمی‌کنند و توان رقابت ندارند را حذف کرد. ما باید قانون ورشکستگی را اصلاح کنیم. برخی بنگاه‌ها و موسسه‌های ما زیان‌ده هستند و تلاش برای زنده نگه داشتن آنها با ثروت ملی به پیکره اقتصاد ضربه می‌زند. اگر واقع‌بینانه به مساله نگاه کنیم شرکت‌هایی که از لحاظ اقتصادی سودآور نیستند و ارزشی که تولید می‌کنندکمتر از هزینه فرصت دارایی‌هایشان است باید مجبور به انحلال یا ادغام شوند تا دارایی‌های آنها در مواردی به کار برده شوند که ارزش بیشتری تولید کنند.

فعالیت اقتصادی همیشه با ریسک همراه است. اگر مخاطره‌پذیری اخلاقی (Moral Hazard) کنترل نشود، ریسک‌پذیری افزایش می‌یابد، در جامعه‌ای که ریسک‌پذیری بی‌حساب افزایش یافته، اقتصاد کشور به طرف بحران‌های مالی شدید حرکت می‌کند. در سیستمی که ورشکستگی تعریف نشده، یعنی موسسه‌هایی که وبال گردن اقتصادند از گردونه خارج نمی‌شوند و بنگاه‌های اقتصادی مشکل‌دار هر ساله افزایش یافته و سال به سال وضعیتشان بدتر می‌شود و کشور به طرف بحران و فاجعه اقتصادی حرکت می‌کند.
قانون ورشکستگی در کشورهای توسعه یافته سه هدف عمده دارد: نخست، حل مشکلاتی که بین طلبکارها در ارتباط با یک بدهکار ورشکسته به وجود می‌آید. دوم، ارائه "فرصتی دوباره" به بدهکارانی که به خاطر بدهی‌های خود به شدت تحت‌فشار هستند و سومین و شاید مهم‌ترین هدف، حفظ ارزش شرکت‌هایی است که تحت فشار نقدینگی هستند ولی فعالیتشان توجیه اقتصادی دارد. باید با استفاده از سازمان‌دهی مجدد و جلوگیری از انحلال شرکت‌ها موجب نجات آنها شد. ■

شرط‌های رشد اقتصادی

دکتر پرویز عقیلی کرمانی
مدیرعامل |بانک خاورمیانه

از نگاه دکتر علی طیب‌نیا وزیر امور اقتصادی و دارایی

دکتر پرویز عقیلی کرمانی
مدیرعامل |بانک خاورمیانه

♦ **مرسوم** است که در آغاز هر سال برنامه‌ها و هدف‌هایی تعیین می‌شود و رویدادهای سال گذشته را جمع‌بندی و تحلیل می‌کنند. به این‌ منظور مروری داریم بر سخنان وزیر امور اقتصادی و دارایی که بیانگر شرایط اقتصادی و بانکی کشور است.

برای سال آینده و در برنامه ششم، رشد اقتصادی هشت درصد برنامه‌ریزی شده که اگر منازعات سیاسی و رقابت‌های انتخاباتی بر منافع ملی غلبه نکند، رسیدن به این رشد اقتصادی و بالاتر از آن، امکان‌پذیر است.
مهار تورم، یکی دیگر از شرط‌های لازم برای رسیدن به رشد اقتصادی است و در جامعه‌ای که ارز نوسان شدید دارد، قدرت پیش‌بینی از اقتصاد سلب می‌شود.

هدف گیری ما رساندن نرخ تورم به زیر ۱۰ درصد بود که آن نیز محقق شده و بیش از دو ماه است که به تک رقمی رسیده‌ایم.

بر اساس آمار بانک مرکزی تا انتهای مرداد ماه جاری نرخ تورم متوسط ۱۲ ماهه در حدود ۸/۹ درصد شده، البته نرخ تورم نقطه به نقطه در حدود هفت درصد است و نرخ تورم تولیدکننده که تورم را برای تولیدکنندگان نشان می‌دهد و نه برای مصرف کنندگان نیز به عدد ۳/۵ درصد رسیده است و روند نزولی تورم در ماه‌های آتی نیز ادامه خواهد داشت.

دیگر نگران شرایط سخت نیستیم و در سه ماهه و شش ماهه امسال شاهد رشد ۷/۴ درصدی بوده‌ایم و می‌توان نتیجه گرفت به جز بخش ساختمان، همه بخش‌های اقتصادی امسال رشد مثبت داشته‌اند.

دشمن در جنگ اقتصادی، با آسیب‌شناسی اقتصاد ایران، نقاط ضعف ما را به خوبی تحلیل کرد که وابستگی به نفت و دولتی بودن اقتصاد دو ضعف بزرگ بود که تحریم‌ها نیز بر درآمد نفت و جریان تامین مالی متمرکز شد.

رشد اقتصادی منفی شش و هشت دهم درصدی و تورم بالای ۴۰ درصد و تلاطم شدید بازار ارز در دوران تحریم‌ها هنوز فراموش نشده است که خوشبختانه با تحلیل شرایط و برنامه‌ریزی درست و همدلی و هماهنگی ارکان نظام و صبوری مردم، شرایط تغییر کرد.

رشد اقتصادی مثبت شد و تورم به زیر ۱۰ درصد رسید و به صراحت می‌توان گفت از روز اول هدف دولت یازدهم مقابله با کساد و رسیدن به رونق اقتصادی بود.

سال ۹۵ رشد صادرات از لحاظ وزنی، ۳۰ درصد نسبت به سال گذشته افزایش داشته و این در حالی است که در همه کشورهای جهان صادرات کاهش یافته

و بر اساس گزارش رسمی بانک جهانی، ایران بهترین عملکرد را بین کشورهای نفتی داشته است.

در هشت سال منتهی به سال ۹۲ رشد اقتصادی ۲/۲ درصد بود و میزان اشتغال، سالانه به ۱۴ هزار و ۲۰۰ نفر رسید که هم اکنون با وجود کاهش قیمت نفت، رشد اقتصادی به ۷/۴ درصد رسیده و در سه ماهه امسال ۷۴۵ هزار نفر به تعداد شاغلان اضافه شده که نشانه تلاش جدی است.

با این همه تلاش‌ها در حوزه اشتغال کافی نیست، چون در گذشته سالانه ۷۰۰ هزار نفر وارد بازار کار می‌شدند که امروز این رقم به یک میلیون و ۲۰۰ هزار نفر رسیده است و به همین دلیل با وجود افزایش تعداد شاغلین، نرخ بیکاری افزایش یافته است.

برای کاهش سهم نفت در بودجه، دولت به دنبال صادرات غیرنفتی بود که با این رویکرد، پارسال تراز تجاری غیرنفتی یک میلیارد دلار مازاد داشت و صادرات غیر نفتی از واردات غیرنفتی بیشتر شد که امسال نیز این روند ادامه پیدا کرد.

در برنامه ششم، سهم مالیات از بودجه باید زیاد و سهم نفت کمتر شود. تهیه و اجرای طرح جامع مالیاتی از اهداف دستیابی به نظام مالیاتی عادلانه در آینده نزدیک است.

دولتی بودن اقتصاد یکی دیگر از آسیب‌ها است که اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴، انقلاب بزرگی در این زمینه به وجود آورده که رهبر معظم انقلاب نیز روند اجرایی آن را زیر نظر داشته و بر ضرورت تسریع روند آن تأکید دارند.

بهبود محیط کسب و کار باید انجام شود تا زمینه حضور موثر بخش خصوصی فراهم شود و در این زمینه فقط واگذاری کافی نیست.

یک فعال اقتصادی بخش خصوصی باید برای شروع فعالیت بیش از دو هزار مجوز بگیرد که دولت شناسنامه همه مجوزها را تهیه کرد و پارسال ۴۰۰ مجوز حذف شد و روند ساماندهی مجوزها و شناسایی قوانین مخل کسب و کار ادامه دارد. تاکنون سه مجموعه از این قوانین شناسایی شده و برای هیئت دولت ارسال شده که امیدواریم به زودی حذف شوند.

یکی از نهادهای به شدت مشکل‌دار، نظام بانکی است که مردم از آن انتظار دارند تسهیلات با نرخ مناسب بدهد که انتقادها به سیستم بانکی وارد است اما بانک‌ها نیز مشکلات خاص خود را داشته و در فعالیت عادی ضرر می‌دهند.

بانک‌ها بیش از ۱۰۰ هزار میلیارد تومان از دولت و معادل همین رقم از بخش خصوصی طلبکارند که می‌توان

گفت پول بانک‌ها اکنون قفل است و به آنها بر نمی‌گردد و اموالی که دارند در مزایده‌ها به فروش نمی‌رود.

بانک‌ها دچار وضعیت متناقضی شده‌اند و اگر بخواهند تسهیلات را استمهال کنند دستگاه قضایی مدعی می‌شود که چرا مطالبات را پیگیری نمی‌کنید و وقتی پیگیری می‌کنند، مجلس فشار می‌آورد که چرا مردم و تولیدکنندگان و فعالان اقتصادی را تحت فشار و پیگرد قرار می‌دهید.

در گذشته به دلیل کسادی که در بازار سرمایه وجود داشت امکان فروش این اموال موثر نبود، اما امسال با توجه به شرایط بهتری که در بازار سرمایه حاصل می‌شود این امکان خواهد بود که بانک‌ها بتوانند اموال و دارایی‌های مسازاد خود را بفروشند و از این منابع هم برای اعطای تسهیلات استفاده کنند.

در چهار ماه اول سال جاری میزان تسهیلات اعطایی بانک‌ها در مقایسه با دوره مشابه سال گذشته ۴۴ درصد افزایش یافته است.

امروز فاصله بین نرخ آزاد و مبادله‌ای به حداقل ممکن رسیده است و در حدود ۱۲ یا ۱۳ درصد تفاوت بین این دو نرخ نیست بنابراین یکسان‌سازی نرخ ارز می‌تواند با کمترین هزینه همراه باشد.

تفاوت عمده‌ای که در زمان حاضر با گذشته داریم در سال ۸۰ که یکسان‌سازی نرخ ارز عملی شد در آن زمان فاصله بین نرخ آزاد و رسمی بسیار زیاد و سنگین بود ولی امروز فاصله خیلی کمی داریم.

برنامه‌ریزی‌های لازم انجام شده و یک سری پیش‌نیازهایی لازم است که آنها نیز در حال انجام شدن است و به نظر می‌رسد تا انتهای سال می‌توانیم سیستم تک نرخی ارز را داشته باشیم.

در سال جاری تا کنون درحدود چهار میلیارد دلار جذب سرمایه‌های خارجی به صورت سرمایه‌گذاری مستقیم داشته‌ایم.

جذب سرمایه مستلزم زمان است. طبق موافقت صورت گرفته برای استفاده از ۷۰ میلیارد دلار منابع فاینانس کشورهای چین، کره جنوبی، ژاپن، ایتالیا و آلمان فرصت خواهیم داشت. در زمان حاضر در خصوص شرایط این وام‌ها بحث می‌کنیم که در تاریخ ایران بی‌سابقه بوده است.

این منابع خارجی برای پروژه‌هایی استفاده شود که توجیه اقتصادی و مالی داشته باشند و از محل درآمد‌های خود بتوانند بازپرداخت کنند و همچنین جهت گیری صادراتی داشته باشند تا از لحاظ تامین ارز نیز در آینده بامشکل مواجه نشویم.

تمام این مشکلات در بستر تعامل با همه ارکان نظام و به ویژه مجلس قابل حل است. ■

جهانی شدن اقتصاد و تجارت از یک سو و ایجاد و رشد رو به ازدیاد موسسات مالی و اعتباری و نهادهای مالی گوناگون از سوی دیگر، رقابت را در عرصه‌های داخلی و جهانی بسیار فشرده و دشوار ساخته است. صنعت بانکداری نیز به لحاظ تحولات جهانی، توسعه علم و پیشرفت‌های حیرت‌انگیز در فناوری‌های الکترونیکی و اطلاعاتی، دستخوش تغییرات و تحولات بنیادی شده و به سرعت در جهت توسعه و تکامل گام برمی‌دارد. عملیات سنتنی واسطه‌گری مالی گرچه هنوز هم ادامه دارد، لیکن تنها عملیاتی نیست که بانکها در عصر حاضر انجام می‌دهند. در دهه ۱۹۸۰، رقابت در بازارهای مالی بانکها را از یک سو مجبور به روی آوردن به ارائه خدماتی نمود که نسبت به خدمات سنتی ارزش افزوده بیشتری را ایجاد کند و از سوی دیگر تقاضای روزافزون مشتریان خود را برای برآوردن نیازهای جدیدشان پاسخ گویند. در چنین شرایطی بانکها برای اینکه بتوانند بقا و رشد داشته باشند، ناچارند که با استفاده از دانش و فناوری‌های روز، نسبت به تجدید ساختار، متنوع‌سازی خدمات، افزایش کارایی و پذیرش ریسک‌های کنترل شده اقدام کنند. با درنظر گرفتن موقعیت کنونی صنعت بانکداری در ایران که از یک سو به دنبال خصوصی‌سازی و توجه به مباحث کارایی و سوددهی می‌باشد و از سوی دیگر، روز به روز در تعامل هرچه بیشتر با اقتصاد جهانی قرار می‌گیرد، توجه به فعالیت‌هایی که به افزایش حاشیه سود بانکها در یک فضای رقابتی کمک می‌کند و موجب کاهش ریسک‌های متعدد پیش روی آنها می‌شود، ضروری به نظر می‌رسد.

بانکها می‌توانند راهکارهای مختلفی را جهت بیشینه‌سازی سود و بهبود عملکرد خود در پیش بگیرند. مطابق تحقیقات انجام شده^۱ برخی از عوامل موثر بر موفقیت و سودآوری بانکها به شرح زیر است:

الف - اندازه بانک: اندازه یکی از عوامل سودآوری است. به نظر می‌رسد در صورت وجود بستر مناسب برای رشد، هرقدر بانک بزرگتر باشد و از اهرم مالی بیشتری استفاده کند، بازدهی سهامداران^۲ افزایش می‌یابد. البته این امکان وجود دارد که بانک‌های کوچک به دلیل هزینه‌های عملیاتی کمتر، بازده دارایی^۳ بالاتری داشته باشند.

ب - کنترل هزینه‌ها: این عامل یکی از مهمترین دلایل تمایز بانک‌های با عملکرد خوب است. مدیران این بانک‌ها هزینه‌های عملیاتی را بهتر مدیریت می‌کنند.

هرچند که بهترین راه مقابله با پیامدهای نامطلوب ریسک استفاده از اصول مدیریت ریسک و موفقیت مستمر یک بنگاه اقتصادی در گرو اعمال صحیح این اصول در آن نهاد می‌باشد، اما طبق تئوری پورتنوفی، بخشی از ریسک‌های موجود در بانک را می‌توان از طریق تنوع‌گرایی حذف نمود و موجب بهبود عملکرد و سودآوری بانک شد که مزیت پورتنوفی در کاهش ریسک سرمایه‌گذاری می‌باشد. یک عنصر کلیدی استراتژی بانکی برای افزایش سودآوری در سال‌های اخیر، در محیط کشورهای توسعه‌یافته، توسعه درآمد‌های کارمزد محور^۴ بوده است.

مقررات زدایی از صنعت بانکداری می‌تواند موجب وضع کارمزد به خدماتی شود که قبلاً رایگان ارائه می‌شد. روند مقررات‌زدایی در نظام‌های مالی کشورهای توسعه‌یافته و به تبع آن در دیگر مناطق در حال توسعه، سبب شده که بانک‌ها و موسسات مالی مختلف راهبرد متنوع‌سازی منابع درآمدی و استفاده از کسب و کارهای جدید را برای حداکثرسازی سود خود بکارگیرند. متنوع‌سازی منابع درآمدی استراتژی جدیدی می‌باشد که در سال‌های اخیر مورد توجه بسیاری از بانک‌های کشورهای توسعه‌یافته قرار گرفته و در این راستا مطالعات گوناگونی نیز انجام پذیرفته است. در امور مالی، متنوع‌سازی به معنای کاهش ریسک غیرسیستماتیک از طریق سرمایه‌گذاری در سبد متنوعی از دارایی‌ها می‌باشد.

بانک‌هایی که متنوع تر شده‌اند در رکودهای اقتصادی آسیب‌پذیری کمتری نسبت به بخش‌های مختلف دارند. این نشان می‌دهد که سبد اعتباری که متنوع شده است مزایایی را به همراه خواهد داشت و باور عمومی نیز بر این است که استراتژی تمرکز به شدت ریسک‌زا بوده و در عوض بنگاه‌هایی که متنوع شده‌اند با ریسک کمتری مواجه‌اند.^۵ در حالی که تئوری‌های مالی بر این فرض استوارند که تمرکز بنگاه در

متنوع‌سازی و عملکرد بانک‌های ایران

مجید مظفری
دانش‌آموخته کارشناسی ارشد بانکداری اسلامی

خدمت یک بخش خاص، سبب می‌گردد که برای آنها تولید دانش و اطلاعات شود و آنها می‌توانند از این مزایا در برابر رقبای خود استفاده نمایند. همچنین برای موسسات بانکی، در روابط وام‌دهی، فهم بر این است که روابط طولانی مدت با قرض‌گیرندگان سبب کاهش هزینه‌های گزینشی و انتخاب بد و نظارتی می‌شود.

درآمد سنتنی بانکها از بهره‌وام‌ها بدست می‌آید. این منبع درآمدی مسائلی را برای آنها ایجاد می‌کند و در کشورهای توسعه یافته مانند ایالات متحده آمریکا، به طور گسترده‌ای باور بر این قضیه است که فعالیت‌های سنتنی بانکداری رو به کاهش است. در تئوری‌های مالی، متنوع‌سازی درآمد فعالیت‌های مبتنی بر کارمزد، نشان می‌دهند که سودآوری مناسب و ثبات درآمدی اتفاق می‌افتد. بانک‌های تجاری کمتری هستند که نگران افزایش اعتراض‌های عمومی در برابر نرخ‌های بالای تسهیلات می‌باشند و آنها به احتمال بسیار زیاد تمایل و راحتی بیشتری با انتقال به سمت کسب درآمد‌های غیر بهره‌ای همچون بانک‌های اروپایی، آمریکایی و یا هندی دارند. اگر این مشاهدات در صنعت بانکداری ایران قابل حصول باشد، این می‌تواند آینده بانکداری را همراه با پیامدهای بسیاری در دست‌یابی به اختصاص منابع بانکی در جهت نظارت و مدیریت ریسک بازتعریف نماید.

ادبیات مربوط به تأثیر انتقال به سمت فعالیت‌های کارمزدمحور بر روی سودآوری و ریسک بانک به صورت ترکیبی است. به نظر می‌رسد که اندازه بانک برای گسترش به سمت خدمات مبتنی بر کارمزد، تعیین کننده باشد. اگر درآمد مبتنی بر کارمزد کاهش دهنده نوسانات سودهای بانک باشد که ممکن است یک مزیت برای ترکیب و ادغام و یک حرکت برای ایجاد مدل‌های بانک‌های جهانی گردد.

با بررسی مؤلفه‌های اصلی سودآوری و منابع درآمدی بانکها بر اساس تجزیه و تحلیل صورت‌های مالی آنها و ارزیابی و تحلیل نقش و تأثیر منابع گوناگون درآمدی بر شاخص‌های عملکرد (شاخص بازده دارایی‌ها و بازده حقوق صاحبان سهام)، مقدار تأثیر هر یک از منابع درآمدی بر عملکرد شناسایی می‌شوند.

متاسفانه برخی بانک‌ها به منظور تنوع‌بخشی خدمات علاوه بر تأمین مالی، به سرمایه‌گذاری در شرکت‌ها، دخالت مستقیم و مدیریت شرکت‌ها و مشابه آن برآمده‌اند. بر اساس نتایج این تحقیق که به بررسی تأثیر متنوع‌سازی منابع درآمدی بر شاخص عملکرد بانک‌های ایران در دوره ۱۰ ساله ۱۳۸۴ الی ۱۳۹۳ پرداخته است با توجه به مشخص شدن ضریب متغیرهای مستقل و نوع تأثیرگذاری آنها بر متغیرهای وابسته، آنچه می‌توان به صورت کلی نتیجه گرفت این است که شاخص متنوع‌سازی منابع درآمدی بانک‌ها تأثیر مثبتی بر شاخص‌های عملکرد بانکها در طول دوره مورد بررسی ندارد. در حقیقت بر اساس نتایج مدل‌های برآورد شده افزایش متنوع‌سازی منابع درآمدی سبب کاهش بازده دارایی و بازده حقوق صاحبان سهام شده است.

پیشنهادی که به سیاست‌گذاران پولی ارائه می‌گردد این است که بانک مرکزی رقابت در بخش درآمد‌های غیرمشاع را از طریق آزادسازی و تشویق بانکها به رقابت بالا ببرد تا نقش آن در درآمدزایی بانک‌ها بیشتر شود.

با توجه به اینکه افزایش تنوع گزایی سبب کاهش ریسک

اعتباری می‌شود، توصیه‌ای که در این زمینه می‌توان ارائه داد اینکه بانک‌ها می‌توانند با تنوع بخشی به منابع درآمدی خود، منافع را از جهت کاهش ریسک‌های اعتباری حاصل نمایند، هرچند که ممکن است این موضوع موجب افزایش نوسانات در سود و بازدهی بانک‌ها گردد. ■

بهای تمام‌شده پول

سدّ بانک مرکزی در کاهش نرخ سود بانکی

بخشی از اقلام تأثیرگذار بر بهای تمام شده پول نظیر هزینه‌های اداری و عمومی که تأثیر به‌سزایی در نرخ بهای تمام شده دارد؛ به طور مستقیم به نرخ تورم وابسته است و بخش دیگری از آن مانند سود پرداختی به سپرده‌گذاران به طور غیر مستقیم از نرخ تورم تأثیر می‌پذیرد. به عبارت بهتر طبق تئوری فیشر^۱ علی‌رغم کاهش در نرخ بهره اسمی، نرخ بهره واقعی افزایش پیدا کرده است.

ریشه این موضوع را می‌توان با بررسی بهای تمام‌شده پول بررسی کرد. در حقیقت سیاست تغییر سود بانکی بیش از هر عامل دیگری از بهای تمام‌شده پول تأثیر می‌پذیرد. محاسبه صحیح و دقیق بهای تمام‌شده پول در بانک‌ها به‌عنوان یک ابزار مهم در قیمت‌گذاری تسهیلات و تعیین حداقل نرخ بازده مورد انتظار بانک از دارایی‌های سودآور خود، از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است. به‌طورکلی بانک‌ها به دنبال جذب منابع ارزان‌قیمت در ترکیب منابع خود می‌باشند زیرا هنگامی که هزینه تمام‌شده تأمین وجوه پایین باشد، بانک بدون این‌که متحمل ریسک بالایی گردد، از سود بالاتری برخوردار خواهد شد؛ بنابراین شناخت انواع منابع تأمین وجوه و نحوه به‌کارگیری این وجوه، تأثیر مهمی بر کنترل ریسک نقدینگی و ریسک نرخ بهره دارد. بهای تمام شده پول از هزینه سپرده‌ای و هزینه غیرسپرده‌ای یا جاری تشکیل شده است.

از سال ۱۳۹۳ تا آذر سال ۱۳۹۵ شاهد کاهش ۴۱ درصدی تورم بودیم. طی این مدت بارها مقامات پولی کشور از کاهش نرخ سود بانکی ناشی از کاهش نرخ تورم خبر داده‌اند ولی ما شاهد کاهش محسوس در نرخ سود بانکی چه در بخش سود تسهیلات و چه در بخش سود سپرده نبوده‌ایم. سوالی که مطرح می‌شود این است که علت اصلی عدم توفیق بانک مرکزی در کاهش نرخ سود بانکی چیست؟ (جدول شماره ۱)

جدول ۱: مقایسه نرخ سود سپرده‌ها و تسهیلات با تورم

نرخ سود علی‌الحساب سپرده‌ها	نرخ سود تسهیلات	نرخ تورم سالانه
۱۷-۲۳/۵	۱۴-۱۵	۳۴/۷
۱۷-۲۲	۲۲	۱۵/۶
۱۷-۲۲	۲۱-۲۲	۱۱/۹
۱۵-۲۲	۲۰	۹/۲

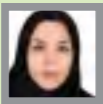
جدول ۲: نرخ بهای تمام شده پول بر مبنای استنتاج از صورت‌های مالی ارائه شده بانک‌ها

بهای تمام شده پول	۱۳۹۴	۱۳۹۵
میانگین بهای تمام شده پول در بانک‌های تجاری بزرگ	٪۲۳	٪۱۸
میانگین بهای تمام شده پول در موسسات مالی و اعتباری	٪۳۴	٪۲۶
میانگین بهای تمام شده پول در بانک‌های خصوصی	٪۲۶	٪۲۵
میانگین بهای تمام شده پول در بین بانک بورسی	٪۲۷	٪۲۴

جدول ۳: روند بدهی بخش دولتی به سیستم بانکی

سال	بانک مرکزی	بانک‌ها	سایر	مجموع	بانک‌های تجاری	بانک‌های تخصصی	مجموع
۱۳۹۱	۱۳۲	۵۶۷	۲۱۱	۹۱۰	۲،۹۱۷	۱،۲۲۲	۴،۱۳۹
۱۳۹۲	۱۵۸	۷۲۸	۲۲۳	۱،۱۰۹	۳،۹۹۸	۱،۴۱۰	۵،۴۰۸
۱۳۹۳	۱۸۴	۱،۰۰۵	۲۷۸	۱،۴۶۷	۴،۶۹۶	۱،۶۱۴	۶،۳۱۰
۱۳۹۴	۲۴۴	۱،۱۹۱	۳۰۳	۱،۷۳۸	۵،۵۳۹	۱،۸۲۳	۷،۳۶۲
آبان ۱۳۹۵	۳۵۵	۱،۴۳۱	۳۰۳	۲،۰۸۹	۶،۵۹۷	۱،۹۷۵	۸،۵۷۲

منبع: اطلاعات منتشره بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران در نماگرهای اقتصادی بخش پولی و بانکی

سمیرا منصورى
کارشناس ارشد سرمایه‌گذاری هلدینگ مالی
صندوق بازنشستگی کشوری

این نسبت در آبان ۹۵ به ۱۹/۵ درصد رسیده است و به لحاظ مبلغی رشد ۲۰ درصدی را نسبت به پایان سال ۹۴ تجربه کرده است که از یک سو توان سودسازی بانک را به شدت کاهش می‌دهد و از سوی دیگر بهای تمام شده پول را بالا می‌برد. با بالا بودن بهای تمام‌شده پول بانک‌ها در ارائه تسهیلات سخت‌گیرانه‌تر عمل می‌کنند.

تسهیلات معوق و مطالبات سننواتی از دولت باعث لطمه‌زدن به قیمت تمام‌شده پول در بانک‌ها شده است. حدود ۴۸ درصد از دارایی بانک‌ها که بالغ بر ۴۰۰ هزار میلیارد تومان است، غیرمولد محسوب می‌شود که عمدتاً شامل مطالبات از دولت با سهم حدود ۱۹ درصدی، مطالبات غیرجاری با سهم حدود ۲۰ درصدی و دارایی ملکی با سهم حدود ۸ درصدی می‌باشد که توان تسهیلات‌دهی بانک‌ها را به شدت کاهش داده است. در حقیقت بانک‌ها با لحاظ نمودن سپرده قانونی نزد بانک مرکزی با کمتر از نصف ظرفیت خود مشغول فعالیت هستند که این موضوع هزینه‌های بالایی را به‌ویژه در بخش سربار تحمیل می‌کند. به نوعی ما در بانک‌ها شاهد هزینه جذب نشده خدمات هستیم.

مورد دیگر افزایش هزینه‌های بانک‌ها و عدم کنترل هزینه‌ها است به‌طوری‌که شاهد آن بودیم که بانک‌های بورسی طی سال ۹۴ با افزایش ۳۳ درصدی و پرداخت ۱۱۷ هزار میلیارد تومان سود علی‌الحساب به صاحبان سپرده از یک سو و رشد ۳۵ درصدی در هزینه اداری و عمومی سبب افزایش بهای تمام‌شده پول شدند.

باید خاطرنشان کرد که بانک‌ها باید به گونه‌ای تسهیلات خود را پرداخت کنند که سود حاصله کمتر از نرخ بهای تمام‌شده پول نگردد ولی آن چیزی که طی سال‌های اخیر دیده‌ایم اختلاف ۵ درصدی نرخ بهای تمام‌شده پول و نرخ سود تسهیلات است که عامل مهمی در درک بهتر علت نبود سود در بانک‌ها است.

در این حین که بهای تمام شده پول بالاست، بانک مرکزی توان کاهش نرخ سود تسهیلات جهت حمایت از بنگاه‌های اقتصادی را ندارد؛ چرا که این کار قطعاً به بهای بانکی با توجه به کاهش نرخ تورم یک ضرورت است، اما اینکه در چه زمانی و با کنترل چه اقلامی، مقدمات آن انجام شود بسیار مهم‌تر است. ■

* Fisher Effect

منبع: محاسبه از طریق اطلاعات دریافتی از صورت‌های مالی بانک‌ها

منبع: اطلاعات منتشره بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران در نماگرهای اقتصادی بخش پولی و بانکی

هوش تجاری

ترجمه و تألیف، هدی ضیائیان

کارشناس مدیریت ارتباطات |بانک خاورمیانه

هوش تجاری به عنوان آخرین تکنولوژی روز دنیا برای پشتیبانی از

اقدامات و تصمیم‌گیری‌های سازمانی نام برد. افزایش مستمر داده‌ها در سیستم‌های هوش تجاری یک اتفاق ارزشمند محسوب می‌شود که قابلیت ردیابی، شفافیت و شخصی‌سازی آسان‌تر را فراهم می‌آورد. در واقع ترکیب و تجمیم داده‌ها از منابع و واحدهای مختلف سازمانی می‌تواند یک بینش جدید برای اخذ تصمیمات بهتر را برای مدیران ارشد سازمانی موجب شود.

تکامل رویکردها در هوش تجاری

مطالعات زیادی سیستم‌های هوش تجاری را تسهیل‌کننده تصمیم‌گیری سازمانی به وسیله تشخیص تهدیدها و فرصت‌ها با شناسایی روندها یا الگوهای رفتاری مشتری در محیط کسب‌وکار می‌دانند. این دیدگاه سیستم‌های هوش تجاری را حامل‌هایی غیرفعال می‌داند که فقط داده‌ها را نگهداری، تحلیل و به اشتراک می‌گذارند و هدف و فرض هوش تجاری را حمایت از تصمیم‌گیری سازمانی می‌دانند، که در نهایت این تصمیم‌گیری بهتر بر عملکرد سازمانی موثر خواهد بود.

اما طی دهه گذشته مفهوم هوش تجاری از ابعاد دیگری نیز مورد توجه و بررسی قرار گرفته است. تحقیقات اخیر نشان می‌دهد که سیستم‌های هوش تجاری مهارت‌های ذهنی را بهبود می‌بخشند، چرا که منجر به خلق دانش و در نتیجه یادگیری در سازمان می‌شوند. در رویکرد اخیر به جای تمرکز بر قابلیت پشتیبانی از تصمیم‌گیری، بر چگونگی تسهیل فعالیت‌ها توسط هوش تجاری تأکید می‌شود که در آن هوش تجاری یک مشارکت‌کننده فعال در خلق و تسهیم دانش سازمانی می‌باشد.

امروزه بسیاری از کارشناسان هوش تجاری را یک پیش‌نیاز برای موفقیت سازمانی دانسته و از آن به‌عنوان موثرترین تکنولوژی در سازمان‌ها نام می‌برند. هزینه‌های صرف‌شده برای هوش تجاری نسبت به بودجه کل فناوری اطلاعات نیز می‌تواند مؤید این مطلب باشد. ■

- MIS: Management Information System
- DSS: Decision Support System
- GDSS: Group Decision Support System
- EIS: Executive Information System

منابع در آرشيو مجله موجودند.

برخی از کارکردهای هوش تجاری در سازمان‌ها

- هوش تجاری و تجزیه و تحلیل داده‌ها**

سیستم‌های هوش تجاری با ذخیره حجم وسیعی از داده‌ها در دیتامارت‌ها و انبار داده‌ها به عنوان منابع داده، امکان دسترسی به کلیه داده‌ها و سوابق آنها از ابعاد متنوع و مختلف جهت تحلیل سوالات پیچیده را فراهم می‌آورند. این سیستم‌ها با بکارگیری روش‌های هوشمند به تفسیر و طبقه‌بندی پرسش‌های پیچیده پرداخته و از طریق بازیابی داده‌ها و کشف روابط ضمنی آنها، پاسخ متناسب را در اختیار مدیران قرار می‌دهند.

- هوش تجاری و پیش‌بینی**

سیستم‌های هوش تجاری با تحلیل اطلاعات رقب‌ا، الگوهای رفتار مشتریان و کسب اطلاعات ارزشمند دیگر از محیط داخلی و خارجی سازمان، مدیران را در کشف تهدیدات و فرصت‌های پیش‌رو یاری می‌دهند. همچنین با قابلیت ارزیابی ریسک، به مدیران درپیش‌بینی پیامدهای هر تصمیم و انتخاب تصمیمات با ضریب اطمینان بالاتر کمک می‌کنند.

- هوش تجاری و کاهش اتلاف وقت**

ازآنجاکه، تصمیمات مبتنی بر اطلاعات حداقلی و یا ناقص می‌تواند خسارات سخت و جبران‌ناپذیری را به سازمان‌ها وارد نماید، هوش تجاری با قابلیت ذخیره و تجزیه و تحلیل طیف گسترده ای از داده‌ها در زمان کوتاه و با در اختیار قرار دادن آن اطلاعات به فرد مناسب، موجب صرفه‌جویی در وقت سازمان‌ها، برای دستیابی به اطلاعات در زمان مناسب می‌شود.

- هوش تجاری و بهبود عملکرد سازمان**

هوش تجاری با جذب مشتریان جدید برای سازمان، بهبود کیفیت زندگی کارکنان، افزایش رضایت کارکنان و مشتریان، ارتقا و بهبود محصولات و خدمات و شناسایی مشکلات کسب‌وکار در زمان مناسب، عملکرد کلی سازمان را بهبود می‌بخشد.

ترجمه و تألیف، حسام شریف‌زاده

دانش‌آموخته کارشناسی ارشد مدیریت بازرگانی

درحالی که برخی روش‌های جدید پرداخت منسوخ می‌شوند، روش‌های دیگر

به اوج محبوبیت می‌رسند.
تطبیق یافتن با برندگان به این معنیست که شما به جای تلاش برای مقابله با امواج، سوار بر آن به سوی آینده می‌شتابید. پنج روش پرداخت برای رشد انفجاری در سال ۲۰۱۷ تنظیم می‌شود. اکنون زمان آغاز استفاده است.

ارتباط حوزه نزدیک

این فناوری به مشتریان اجازه می‌دهد فقط با نگاه‌داشتن گوشی یا کارت اعتباری خود بالای یک دستگاه، پرداخت را انجام دهند. این فناوری می‌تواند راحت‌ترین راه پرداخت در طول تاریخ باشد اما در عین حال اشکالاتی هم دارد. پرداخت اپل^۱، پرداخت سامسونگ^۲، پرداخت اندروید و حتی چندین کارت اعتباری و کارت نقدی از فناوری ارتباطات حوزه نزدیک^۳ استفاده می‌کنند.

کارت‌های NFC آسب‌پذیر هستند، زیرا به طور مداوم یک سیگنال رادیویی را منتقل می‌کنند. همانطور که پایانه‌های پرداخت به این سیگنال دسترسی دارند، کلاهبرداران نیز می‌توانند این سیگنال‌ها را دریافت کنند. درحالی که برخی از سیستم‌های گوشی‌های هوشمند از تایید دو مرحله‌ای برای امنیت بیشتر بهره می‌گیرند، دیگر روش‌های پرداخت NFC به هیچ چیز اجازه نمی‌دهند تبادل را آهسته کند و می‌تواند به راحتی مورد سوءاستفاده هر کسی قرار گیرد که آنرا به سرقت می‌برد. برای کمک به مقابله با این موضوع، پرداخت‌های NFC به طور معمول به مبالغ اندک محدود می‌شوند.

چه کسی به این نیاز دارد؟

این فناوری می‌تواند برای مشاغلی که بر تعداد زیادی از معاملات کوچک تمرکز دارند، مانند کافی‌شاپ‌ها و سالن‌های نمایش، مناسب است.

چه کسی نباید نگران باشد؟

NFC در حال حاضر برای معاملات سریع و کوچک کاربرد دارد. اگر شما صاحب یک نمایندگی خودرو یا فروشگاه طلا و جواهر یا کالاهای گران هستید، این فناوری برای شما مناسب نیست.

EMV^۴

اگر سال ۲۰۱۷ را بدون سازگاری یافتن با تغییر مسئولیت EMV آغاز می‌کنید، کسب‌وکار شما می‌تواند دچار مشکل شود. کارت‌های سازگار با استانداردهای EMV (ویزای مسترکارت یورویی) دارای تراشه‌های کوچک تعبیه شده درون آنها هستند. این تراشه‌ها بسیار ایمن‌تر از نوارهای مغناطیسی هستند چراکه هربراکه استفاده می‌شوند اطلاعات متفاوت مخابه می‌شوند. نوارهای مغناطیسی همیشه داده‌های یکسانی را منتقل می‌کنند و طعمه سهل‌الوصولی برای کلاهبرداران هستند.

چه کسی به آن نیاز دارد؟

کسانی که کارت‌های اعتباری را می‌پذیرند بهتر است سیستم خود را برای پذیرش تراشه‌های EMV ارتقا دهند. ممکن است به‌روز رسانی هزینه بالایی داشته باشد، اما در طول زمان از خطر ادعای استرداد وجه در امان خواهید بود.

صنعت پرداخت

آینده پرداخت

اپلیکیشن‌های پرداخت

هر روز اپلیکیشن‌های جدیدی معرفی می‌شوند که روند پرداخت را آسان‌تر و راحت‌تر می‌سازند. به عنوان مثال، **LevelUp** به مشتریان اجازه می‌دهد از طریق تلفن خود سفارش دهند. **Venmo** یک برنامه محبوب پرداخت تلفن همراه کمی شبیه به **PayPal** است، که بر معاملات سریع و آسان بین دوستان و خانواده تأکید دارد.

اپلیکیشن‌های بسیاری برای صنایع خاص طراحی شده است. اگر شما نمونه‌ای متناسب با نیازهای خودتان یافتید، پس پذیرش آن می‌تواند مشتریان وفادار شما را گسترش داده و به موجب راحتی بیشتر باعث بهبود وفاداری می‌گردد.

ChargePass

ChargePass به جای یک راه جدید پرداخت برای مشتریان، یک راه جدید پذیرش پرداخت برای کسب‌وکارها است. این برنامه صاحب کسب‌وکار را از پرداخت کارمزد کارت اعتباری رها می‌کند که به معنای ۲ تا ۵ درصد کاهش هزینه است.

چه کسی به آن نیاز دارد؟

ChargePass باعث می‌شود پذیرش کارت اعتباری برای کسب‌وکارهای کم حاشیه مثل کافه‌ها و خاوروبار فروشی‌های کوچک آسان شود. این برنامه برای کسب‌وکارهایی مانند دفاتر حقوقی که معاملات بزرگ را قبول می‌کنند بسیار مفید است. اگر شما تا کنون بیش از ۵۰ دلار از سود خود را در ازای هزینه یک پرداخت از دست داده باشید، احتمالاً هرگز نمی‌خواهید دوباره آنرا تجربه کنید.

این برنامه انتخاب مناسبی برای کسب‌وکارهای بزرگی است که باید به **EMV** سازگار تبدیل شوند. اگر شما بیش از ۱۰،۰۰۰ دلار ارزش معاملات کارت اعتباری را ماهانه پردازش می‌کنید، ثبت نام تجهیزات **EMV** سازگار رایگان در اختیارتان قرار می‌دهد.

بیت کوین

بیت‌کوین یک ارز دیجیتال است که به‌وسیلهٔ یک شبکهٔ غیرمتمرکز از رایانه‌ها در سراسر جهان تولید می‌شود.

احتمالاً شما در مورد بیت‌کوین شنیده‌اید، اما آیا تاکنون در مورد استفاده از آن و یا پذیرش آن فکر کرده‌اید؟ افراد و کسب‌وکارهای زیاد و زیادتری به آن می‌اندیشند. و بر خلاف ارزهای متداول، که به مرور زمان وقتی تورم افزایش می‌یابد ، ارزش خود را از دست می‌دهند، به وجود آوردن و دستیابی بیتکوین به مرور سخت‌تر می‌شود این بدان معناست که پیشگامان در پذیرش آن نسبت به بقیه از این مزیت برخوردارند.

بیش از ۱۰ میلیون حساب بیت‌کوین و حدود ۲۰۰،۰۰۰ معامله در یک روز در پایان سال ۲۰۱۵ وجود داشت، یعنی بیش از دو برابر تعداد معاملات روزانه از سال قبل. به نظر نمی‌رسد که این از آن دست روش‌های پرداخت جدیدی باشد که منسوخ گردد!

پرداخت‌ها امن و هزینه‌های معامله بسیار پایین‌تر از هزینه‌های کارت اعتباری هستند. از جنبه منفی، دولت‌ها با چگونگی تنظیم آن دست و پنجه نرم می‌کنند، و سطح بالای حریم خصوصی دخیل در معاملات آن را به ارز مورد علاقه مجرمان سایبری تبدیل کرده است.

چه کسی به آن نیاز دارد؟

بیت‌کوین در این نقطه برای بیشتر کسب‌وکارها نیاز نیست. با این حال، می‌تواند یک انتخاب ارزشمند برای کسب‌وکارهای آنلاین و شرکت‌های واقع در مراکز فن‌آوری باشد. اگر احساس می‌کنید پرداخت‌ها تسویه نمی‌شوند، همیشه می‌توانید با ارز استاندارد پول نقد پرداخت کنید.

چه کسی نباید نگران شود؟

تجارت‌های خشت و ملات در مناطق کمتر پیشرفته مغازه‌داران زیادی را نخواهد یافت که از مزیت روش‌های پرداخت جدید مانند بیت‌کوین بهره‌مند باشند. اگر هیچ یک از مشتریان شما در صدد استفاده از آن نیست، شما به دردرس اضافه نیاز ندارید.

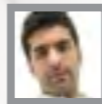
آیا باید استفاده از روش‌های جدید پرداخت را آغاز کنم؟

پذیرش روش‌های پرداخت جدید مانند NFC، اپلیکیشن‌ها و یا حتی بیتکوین می‌تواند یک مزیت بزرگ برای کسب‌وکار شما باشد، مشتریان جدید و روند پرداخت ساده برای شما به ارمغان بیاورد. به همین ترتیب، راه‌های تازه دریافت پرداخت مانند **ChargePass** و دستگاه خوانش تراشه **EMV** می‌توانند به طور چشمگیری باعث افزایش سود شما شوند. اکنون زمان آن فرارسیده است که پرداخت‌ها را به گونه‌ای انجام دهید که گویی در آینده زندگی می‌کنید!

منابع:	
1. Apple Pay	
2. Samsung Pay	
3. NFC: Near-field Communication	- Five New Payment Methods Set for Explosive Growth
4. EMV: Europay, Mastercard, Visa	- https://freecardprocessing.com

بیت کوین

و خلقت اسرار آمیزش

ترجمه و تألیف، حمیدرضا معیر
کارشناس اعتبارات | بانک خاورمیانه

بانک‌ها همواره بر تبادل الکترونیکی مالی نظارت دارند، تا کسی نتواند یک پول را دو بار خرج کند! درباره پول نقد چنین مسأله‌ای مطرح نیست زیرا نمی‌توان یک اسکناس را همزمان به دو نفر داد، اما در مورد پول دیجیتال همواره این خطر وجود دارد که یک پول چند بار خرج شود. ناکاموتو راه حل هوشمندانه‌ای با استفاده از روش رمزنگاری ارائه کرد. نرم افزار بیت‌کوین تمام تسادلات مالی را رمزنگاری می‌کند. در این مبادلات نام طرفین مبادله محفوظ است اما همه می‌توانند انتقال پول را مشاهده کنند بنابراین نرم‌افزار اجازه نمی‌دهد یک پول دو بار خرج شود. یک زنجیره بستگی محلی برای ثبت تراکنش‌های عمومی است که به اشتراک گذاشته شده است و کل شبکه بیت‌کوین را شامل می‌شود. همه تراکنش‌های تایید شده در این زنجیره ثبت می‌شوند. به این ترتیب می‌توان در تراکنش‌های جدید بررسی کرد که بیت‌کوین‌هایی که خرج می‌شوند متعلق به فرستنده هستند یا خیر.

امنیت

در مورد بحث امنیت در بیت‌کوین می‌توان آن را نرم افزاری با امنیت بالا دانست. دن کامینسکی، پژوهشگر معروف در زمینه امنیت اینترنت می‌گوید: ابتدا که نرم افزار بیت‌کوین را بررسی کردم، مطمئن بودم که می‌توانم سیستم امنیتی آن را بشکنم و بیت‌کوین را هک کنم. من باگ‌های زیادی در بیت‌کوین پیدا کردم اما هر بار که می‌خواستم از یکی از آنها برای هک کردن استفاده کنم بلافاصله خط دیگری از برنامه را می‌دیدم که این اشتباهات را اصلاح کرده است. من ۹ راه مختلف برای نفوذ به بیت‌کوین یافتم اما هر بار سیستم حمله را دفع کرد.

لایت کوین چیست؟

لایت‌کوین^۲ هم نوعی ارز مجازی تقریبا شناخته شده است که تولید آن بسیار راحت می‌باشد و همچنین مقدار بیشتری از آن در بازار وجود دارد. اگر بیت‌کوین را طلا در نظر بگیریم می‌توانیم به لایت‌کوین لقب نقره را بدهیم. در واقع، زمانی که تولید بیت‌کوین در مقدار ۲۱ میلیون متوقف شود، ۸۴ میلیون لایت کوین تولید خواهد شد. ارزش هر لایت‌کوین طی چند هفته از ۹ دلار به ۴۸ دلار آمریکا رسید.

تجارت بیت کوینی

امروزه از بیت‌کوین می‌توان برای خرید و فروش برخی اقلام به صورت آنلاین استفاده کرد. برای به دست آوردن بیت‌کوین، شرکت در لاتاری آن کار عاقلانه‌ای نیست زیرا هر چه تعداد کاربران شرکت‌کننده بیشتر باشد شانس برنده شدن کاهش می‌یابد و نیاز به ابر کامپیوترهای پر سرعت است تا بتوان لاتاری را برد. با این حساب در ابتدا که شرکت‌کنندگان کم بودند امکان برنده شدن بیشتر بود، اما هم اکنون باز کردن حساب در وبسایت‌های صرافی آنلاین بیت‌کوین عاقلانه‌ترین راه برای به دست آوردن آن به نظر می‌رسد. بیت‌کوین می‌تواند مثل پول یا سرمایه باشد، می‌توان در ازای آن کالا دریافت کرد یا می‌توان مانند اوراق بهادار یا سهام به آن نگریست به هر نحو این پدیده این روزها بازار داغی در بین مردم برای خود دست و پا کرده است. برای استفاده از واحد پولی بیت‌کوین از آن جا که هیچ پشتوانه‌ای مثل طلا یا دولت‌ها ندارد، باید به آن اعتماد کرد. یعنی فرض کنیم بیت‌کوین هرگز هک نخواهد شد و ناکاموتو پول‌ها را بالا نخواهد کشید. بعد از این که این اعتماد شکل گرفت قیمت واقعی بیت‌کوین از عواملی چون تعداد بازرگانی که از آن استفاده می‌کنند و تخمین‌های احتمالی یا این که دولت ناگهان آن را غیرقانونی اعلام کند تاثیر خواهد پذیرفت. از جمله دلایل افزایش چشم گیر قیمت بیت‌کوین افزایش محبوبیت آن در کشور چین و بالا رفتن مبادلات آن بوده است. ■

منابع:

- Bitcoin: A Peer-to-Peer Electronic Cash System by Satoshi Nakamoto
- Bitcoin: An Innovative Alternative Digital Currency by Reuben Grinberg

1. Bitcoin
2. Satoshi Nakamoto
3. Bitcoin Wallet
4. Mining
5. Miner
6. Blockchain
7. Litecoin

سرعت‌گیر ارزی

عوامل موثر در تعیین نرخ دلار در ایران

سهیلاخلیل نزاد
کارشناس امداد کاربران | شرکت داده پردازان سیمای آفتاب

میزان وابستگی نرخ دلار در بازار داخلی به قیمت دلار در بازار جهانی تا چه حد است؟ آیا با گران شدن دلار در بازار جهانی، قیمت دلار در ایران هم افزایش می‌یابد؟ نقش بانک مرکزی در تصمیم گیری نظام ارزی و نرخ آن به چه صورت است؟ تاثیر رویکرد بازار سنتی در این تعیین نرخ تا چه میزانی است؟ متغیرهای اثرگذار در تعیین قیمت دلار چه می‌باشند؟

از آنجایی‌که ایران دارای بازار جهانی قدرتمندی نیست که بتواند تحولات دلار در بازار جهانی را تبدیل به تغییر واحد معاملات بین‌الملل از دلار به ریال نماید و باتوجه به تحریم دلار در بازار بین‌المللی مبادلاتی ایران، دلار در ایران مهمترین ابزار اقتصاد سیاسی محسوب می‌شود و همین امر منجر شده است تا اقتصاد به شکل واقعی در آن متبلور نشود، در نتیجه قیمت جهانی دلار نمی‌تواند بصورت مستقیم عامل افزایش یا کاهش نرخ دلار در ایران گردد. در عین حال شاخص Volatility (اختلاف کمترین و بیشترین قیمت دلار) می‌تواند بعنوان یک شاخص راهبر مورد توجه قرار گیرد و پیش‌بینی تغییرات قیمت دلار در یک بازه زمانی در بازار ایران را به‌خوبی مشخص نماید. در نمودار ۱ که در انتهای این یادداشت آورده شده روند تغییرات شاخص دلار Dollar Index با نرخ برابری دلار به ریال ایران و میزان همبستگی آنها را با یکدیگر توضیح می‌دهد تا تاثیر نوسانات جهانی نرخ دلار بر ارزش نرخ دلار در ایران را به عنوان عامل ثانویه بررسی نماید.

در واقع قیمت دلار به عنوان ارز پایه در ایران متأثر از محرک‌های داخلی است و به‌دلیل نداشتن بازاری که ایران را به بازار جهانی متصل نماید، خلاف طلا از بازارهای جهانی تاثیر نمی‌پذیرد، زیرا واردات و صادرات طلا سبب اتصال آن به بازارهای جهانی است. افزایش و کاهش قیمت نفت، دولت‌هایی که بر سر کار می‌آیند، عقاید پوپولیستی، سیاست یکسان‌سازی نرخ ارز، تحولات سیاسی، تحریم علیه ایران، عامل عرضه و تقاضا و غیره از جمله عواملی هستند که نرخ دلار در ایران را تعیین می‌کنند و جایی برای متغیرهای خارجی به عنوان عاملی پررنگ باقی نمی‌گذارند.

به‌طور مثال در تعطیلات کریسمس و حتی قبل از آن قیمت جهانی دلار در بازارهای جهانی افزایش نداشت و تقریبا ثابت بود، درحالی‌که در ایران این رقم روندی رو به افزایش داشت. دلایل ارز هم در ایران برای تعیین قیمت دلار به بازارهای جهانی نگاه ندارند، چون مکانیسمی برای اتصال آنها و انتقال تغییرات از بازار جهانی به بازار داخلی وجود ندارد. این گروه در راستای داشتن حاشیه سود بالاتر، در فرصت‌های مناسب نسبت به تهیهی بازار و ایجاد نوسانات کاذب اقدام می‌کنند. در این میان حضور بانک مرکزی به عنوان نماینده سیاست‌های پولی دولت نیز حائز اهمیت است. سیاست‌های داخلی از قبیل یارانه‌ها و افزایش حجم نقدینگی باعث افزایش تورم و کاهش ارزش پول داخلی در برابر ارزهای خارجی شده و فشار مضاعفی در ارز افزایش نرخ ارز ایجاد کرده است.

وابستگی قیمت دلار به قیمت نفت با توجه به اثرات کوتاه‌مدت و بلندمدت آن، عامل اساسی در تعیین قیمت دلار در ایران می‌باشد، به‌طوری‌که در کوتاه مدت به دلیل افزایش درآمد، ارز بیشتری به داخل کشور وارد می‌گردد و در نتیجه آن دولت ارز بیشتری را به جامعه عرضه می‌کند که منجر به افزایش واردات و کاهش قیمت می‌گردد؛ این در حالی است که در بلندمدت بدلیل افزایش تقاضای کلی پول، تورم افزایش یافته و فنر عرضه و افزایش قیمت

ارز آزاد

می‌گردد.

در زمینه

تولید در کوتاه

مدت با کاهش قیمت

ارز، احتمال ثبات قیمتی آن

افزایش می‌یابد، حجم درآمدها

افزایش یافته و با کنترل تورم

می‌توان آن را ثابت نگه داشت. در همین

حال با قیمت ارز ثابت، وارد کننده ترغیب

به واردات می‌شود و تولیدکننده به دلیل افزایش

قیمت نهاده‌های تولید به ریال، متضرر می‌گردد و

قیمت محصول خارجی ثابت مانده و تمایل به سودآوری

و خرید ارز به‌عنوان واحد پولی مطمئن به جای ریال، سرمایه

تولید را کاهش می‌دهد.

دیدگاه‌های عامه مردم و باورهای مخاطب در پذیرش گزاره‌های

متعدد افزایش یا کاهش نرخ دلار فارغ از اثرات واقعی و یا غیرواقعی آن،

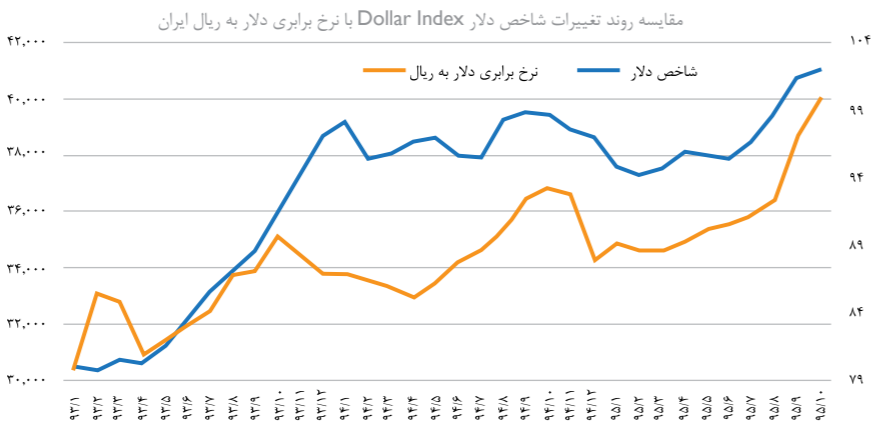
تعیین جایگاه فعلی و آینده دولت‌ها با ابزار نرخ دلار در راستای نیاز به رای عموم

مردم از دیگر عوامل داخلی تعیین‌کننده نرخ دلار در ایران می‌باشند.

در شرایط فعلی اقتصاد ایران، صحبت از قیمت واقعی ارز امری دشوار است و نسبت دادن تغییرات قیمت دلار در مقابل ریال به تغییرات قیمت دلار در بازار جهانی، تنها راهی را برای توجیه افزایش قیمت در بازار داخلی باز کرده و ناخواسته سهم عوامل داخلی که در تعیین قیمت دلار موثر هستند را استتار کرده است. در شرایط پرنوسان، دلار به شدت تحت تاثیر عوامل درونی است و تنها در شرایط ثبات اقتصادی و تغییرات محدود ارز، نرخ ارز سایه، تغییرات شاخص دلار در بازار جهانی را بیشتر حس می‌کند.

نمودار زیر میزان همبستگی تغییرات شاخص دلار با نرخ برابری دلار به ریال را نشان می‌دهد. توجه به این نکته در خصوص این نمودار ضروری است (به‌طور معمول و البته نه همیشه، ولی در بلندمدت این رابطه همیشه صادق است) وقتی دلار آمریکا قوی می‌شود، قیمت نفت کاهش می‌یابد و با کاهش قیمت نفت درآمدهای ارزی دولت و متعاقب آن عرضه ارز به کشور کم می‌شود و بنابراین قیمت دلار در ایران افزایش می‌یابد. ارتباط این دو عامل در نمودار می‌توان به دلیل همزمانی آنها با یکدیگر دانست نه رابطه علی آنها. ■

(مرتضی ایمانی‌راد- بهمن ۹۵)

منابع:

- موسسه مطالعاتی بامداد

https://telegram.me/bamdad_institute

- هفته نامه تجارت فردا

غیر قابل تفویض

وظایف و اختیارات غیر قابل تفویض هیات مدیره در شرکت‌های سهامی

♦ برابر ماده ۱۰۷ لایحه اصلاح قسمتی از قانون تجارت مصوب ۱۳۴۷ اداره شرکت سهامی به عهده هیات‌مدیره است. مستفاد از مقررات قانون تجارت، هیات مدیره هیچ شرکت سهامی نمی‌تواند کمتر از سه نفر باشد. بنابراین حتی در موارد و فروعی که شرکت سهامی حول محور یکی از سهامداران و تحت تاثیر شخصیت، توانمندی و سرمایه او تاسیس شده باشد و فعالیت کند در اداره امور و اتخاذ تصمیم برابر آنچه که قانون تجارت ایران تکلیف نموده بایستی به صورت هیاتی و جمعی اداره گردد. بنابراین مسئولیت اداره امور شرکت نیز مسئولیتی جمعی و آثار و تبعات ناشی از تصمیمات متخذه و اقدامات انجام شده یا عدم اتخاذ تصمیم در مواقع لزوم یا سوء مدیریت نیز اساساً متوجه همه اعضای هیات‌مدیره است.

بر اساس ماده ۱۱۸ قانون یاد شده، هیات‌مدیره دارای کلیه اختیارات لازم برای اداره امور شرکت شناخته می‌شود مگر در اموری که اقدام و اتخاذ تصمیم درباره آنها در صلاحیت خاص مجامع عمومی صاحبان سهام باشد.

هر شخصی اصولاً می‌تواند آموزش را بوسیله وکیل خود انجام دهد مگر اموری که اعطای وکالت در آن ذاتاً ناشدنی یا به موجب قانون ممنوع یا محدود شده باشد مانند ایفای وظایف خاص زوجین در قبال یکدیگر، خدمت وظیفه عمومی، آزمون‌های تحصیلی و آزمون ورود به دانشگاه، آزمون رانندگی، تست عدم اعتیاد، شهادت و سوگند که انجام آن به‌وسیله وکیل ممکن نیست زیرا در این‌گونه امور شخصیت، توانایی و ویژگی‌ها و تخصص فرد به قدری حائز اهمیت است که هدف اصلی طرفین معامله و شرط اساسی صحت آن امور تلقی می‌شود و در اصطلاح حقوقدانان مباشرت خود شخص شرط صحت آن امور است.

با اوصاف فوق آیا وظایف و مسئولیت‌های هیات‌مدیره و مدیر عامل در شرکت سهامی خاص اصولاً قابل تفویض و اعطای وکالت به دیگری هست یا خیر؟
 عضویت در هیات‌مدیره شرکت‌های سهامی به وکالت و نمایندگی از شخص حقوقی سهامدار به تصریح ماده ۱۱۰ لایحه قانونی اصلاح قسمتی از قانون تجارت مصوب ۱۳۴۷ مجاز است و این در مرحله پس از برگزاری مجمع عمومی صاحبان سهام است. در واقع پس از آنکه اشخاص حقیقی و حقوقی صاحب سهم با رای سهامداران یا وکلای آنها به عضویت هیات‌مدیره شرکت سهامی درآمدند اشخاص حقوقی عضو هیات‌مدیره یک شخص حقیقی را به نمایندگی خود برای حضور در جلسات هیات‌مدیره و اعمال نظر و رای خود انتخاب و معرفی خواهند کرد. با توجه به مطالب فوق، در شرکت‌های سهامی انتخاب وکیل سهامدار حقیقی به عضویت در هیات‌مدیره در حالی که وکیل مزبور خود از سهامداران شرکت نباشد ممکن نیست. ضمن اینکه اشخاص عضو هیات‌مدیره شرکت سهامی که خود قبلاً بوسیله مجمع عمومی صاحبان سهام انتخاب شده‌اند بخواهند شخصی را به وکالت از خود و برای ایفای مسئولیت‌های خود به جلسات هیات‌مدیره معرفی نمایند. در این خصوص تکلیف اشخاص حقوقی عضو هیات‌مدیره را ماده ۱۱۰ لایحه قانونی اصلاح قسمتی از قانون تجارت مصوب ۱۳۴۷ روشن کرده است. بنا به تصریح ماده یادشده، اشخاص حقوقی عضو هیات‌مدیره می‌توانند نماینده خود در هیات‌مدیره شرکت سهامی را هر زمان که بخواهند عزل و هم‌زمان نماینده بعدی خود را به جانشینی او معرفی نمایند.

در مورد امکان ایفای وظایف هیات‌مدیره به وکالت از اشخاص حقیقی عضو هیات‌مدیره شرکت سهامی در قانون تجارت ایران تصریحی وجود ندارد اما از ماده ۱۰۷ لایحه قانونی اصلاح قسمتی از قانون تجارت می‌توان چنین استنباط و برداشت نمود که عضویت شخص حقیقی در هیات‌مدیره شرکت سهامی، قائم به سهامدار بودن وی در شرکت است و اداره امور شرکت سهامی (که از وظایف هیات‌مدیره است) در مورد اشخاص حقیقی عضو هیات‌مدیره به واسطه شخصیت، توانایی و ویژگی‌ها و تخصص فردی آنان به ایشان محول شده است. بنابراین وکلای اشخاص حقیقی سهامدار نمی‌توانند در رای‌گیری و اتخاذ تصمیم در هیات‌مدیره شرکت سهامی شرکت کنند. به بیان دیگر می‌توان گفت اتخاذ تصمیم و رای در هیات‌مدیره برای شخص حقیقی عضو هیات‌مدیره مسئولیتی است غیر قابل تفویض و قائم به شخص.

وظایف غیر قابل تفویض هیات‌مدیره وظایفی هستند که هیات‌مدیره نمی‌تواند با واگذاری صلاحیت و محول نمودن اختیار، انجام آنها را از مدیرعامل یا یکی از اعضای هیات‌مدیره یا شخص ثالث تحت عنوان وکالت، نیابت، نماینده و کارگزار و... بخواهد و بدین ترتیب خود را از مسئولیت قانونی انجام آن میری بداند. اینها بخشی از مسئولیت‌ها و

هادی سهرابی
 کارشناس مدیریت حقوقی | بانک خاورمیانه

وظایفی هستند که انجام آنها یا اتخاذ تصمیم در مورد آنها مباشرتاً و بدون آنکه قانوناً قابل تفویض و اعطای وکالت به دیگری باشد صرفاً در صلاحیت و وظیفه اعضای هیات‌مدیره شرکت‌های سهامی است. ■

۱- تکلیف رئیس و اعضای هیات‌مدیره به مطالبه قسمت پرداخت نشده مبلغ اسمی سهام شرکت ظرف مهلت مقرر در اساسنامه شرکت. (ماده ۳۳ با توجه به بند ۱ ماده ۲۴۶ لایحه اصلاح قسمتی از قانون تجارت)

۲- تکلیف رئیس و اعضای هیات‌مدیره به دعوت مجمع عمومی فوق‌العاده برای تقلیل سرمایه شرکت تا میزان مبلغ پرداخت شده سهام ظرف دو ماه قبل از پایان مهلتی که در اساسنامه شرکت برای مطالبه قسمت پرداخت نشده سهام مقرر شده است. (ماده ۳۳ با توجه به بند ۱ ماده ۲۴۶ لایحه اصلاح قسمتی از قانون تجارت)

۳- اجازه صدور اوراق قرضه پس از پرداخت کلیه سرمایه شرکت.

۴- اختیار صدور اوراق قرضه پس از پرداخت کلیه سرمایه شرکت و انقضاء دو سال تمام از تاریخ ثبت شرکت و تصویب دو ترازنامه توسط مجمع عمومی عادی. (ماده ۵۵ با توجه به ماده ۲۵۰ لایحه اصلاح قسمتی از قانون تجارت)

۵- پیشنهاد انتشار اوراق قرضه به مجمع عمومی فوق‌العاده صاحبان سهام اگر انتشار اوراق قرضه در اساسنامه شرکت پیش‌بینی نشده باشد. (مواد ۵۶ و ۲۵۱ لایحه اصلاح قسمتی از قانون تجارت)

۶- تهیه صورت حاضرین در مجمع عمومی صاحبان سهام که در آن هویت کامل، اقامتگاه، تعداد سهام و تعداد رای هر یک از حاضرین در مجمع قید شده و به امضا آنان رسیده باشد. (مواد ۹۹ و ۲۵۵ لایحه اصلاح قسمتی از قانون تجارت)

۷- دعوت مجمع عمومی عادی صاحبان سهام حداکثر تا ۶ ماه پس از پایان سال مالی شرکت برای تصویب عملیات سال مالی قبل و جهت رسیدگی به حساب‌ها و سود و زیان و ترازنامه. (مواد ۲۵۴ و ۱۳۸ لایحه اصلاح قسمتی از قانون تجارت)

۸- تهیه صورت دارایی و دیون شرکت در پایان سال مالی شرکت و همچنین تهیه ترازنامه و حساب عملکرد و حساب سود و زیان شرکت به همراه گزارشی درباره فعالیت و وضع عمومی شرکت طی همان سال مالی. (مواد ۲۳۲ و ۲۵۴ لایحه اصلاح قسمتی از قانون تجارت)

۹- تسلیم ترازنامه مذکور در بند ۸ حداقل ۲۰ روز قبل از تاریخ مجمع عمومی عادی سالانه شرکت به بازرسان شرکت. (مواد ۲۳۲ و ۲۵۴ لایحه قانونی اصلاح قسمتی از قانون تجارت)

۱۰- دعوت مجمع عمومی عادی در هر موقع که انتخاب بازرسان شرکت باید انجام پذیرد. (مواد ۲۵۹ و ۱۴۴ و ۱۲۰ لایحه قانونی اصلاح قسمتی از قانون تجارت)

۱۱- انتخاب یک نفر شخص حقیقی به مدیرعاملی شرکت و تعیین حدود اختیارات و مدت تصدی و حق الزحمة او. (ماده ۱۲۴ لایحه اصلاح قسمتی از قانون تجارت)

۱۲- تکلیف هیات‌مدیره به اطلاع رسانی به کلیه صاحبان سهام در مورد کاهش اختیاری سرمایه شرکت از طریق کاهش بهای اسمی سهام شرکت و رد مبلغ کاهش یافته هر سهم یا انتشار اطلاعیه در روزنامه کثیرالانتشاری که آگهی‌های شرکت در آن منتشر می‌گردد و نیز با ارسال اطلاعیه مذکور برای صاحبان سهام با نام شرکت با پست سفارشی. (ماده ۱۹۶ لایحه اصلاح قسمتی از قانون تجارت)

ماهیت کسب و کار بانک‌ها به دلیل روابط خاص با سهامداران و سپرده‌گذاران با سایر فعالیت‌های اقتصادی تفاوت عمده دارد. بانک‌ها سپرده‌های مردم را وارد فعالیت‌های اقتصادی می‌کنند و متعهد به حفظ و استرداد آن به صاحبان سپرده هستند. اگر نتوانند پول سپرده‌گذاران را برگردانند خیانت در امانت کرده‌اند؛ پس سهامداران بانک باید اطمینان حاصل کنند که بانک آنقدر سرمایه دارد که اگر در اثر فعالیت‌های پرریسک خیلی متضرر شد، هنوز بتواند پول مردم را پس بدهد، تا در امانت‌داری بانک خدشه وارد نشود و حیثیت سهامداران و مدیران بانک صدمه نیبند. سپرده‌گذاران هم مسئول هستند که از سلامت بانک و مدیریت آن اطمینان حاصل کنند تا سپرده‌هایشان به خطر نیفتد.

♦ بزرگترین سرمایه بانک اعتماد مردم است که به واسطه فعالیت سالم و امانت‌داری به دست می‌آید. دولت‌ها از طریق وضع مقررات می‌خواهند اطمینان داشته باشند که امانت‌داری بانک‌ها اجرا می‌شود و برای بازپرداخت سپرده‌های مردم مجبور به کمک به بانک‌ها نخواهند شد. توجه به این نکته که پولی که نزد بانک‌هاست متعلق به سپرده‌گذاران است نه دولت، بسیار اهمیت دارد. متأسفانه در کشور ما عموم جامعه درک مناسبی از این مفهوم ندارند و مواردی مانند مشکلات برخی موسسه‌های مالی و... که پیش می‌آیند یا تخطی‌هایی که از قوانین و مقررات روی می‌دهند بیشتر به دلیل نبود همین درک درست از رابطه بانک با جامعه است.

بسیار مشاهده می‌شود که به بانک‌ها فشار می‌آورند که باید به فلان کار و فعالیت وام بدهید. آیا مردمی که پولشان را در بانک‌ها سپرده گذاشته‌اند، خودشان حاضر هستند مستقیماً سرمایه‌شان را به همان شرکت‌ها وام دهند؟ به نظر من جواب این سوال منفی است. استانداردهای بین‌المللی بانکداری در ادامه بحران‌های مختلفی به وجود آمده‌اند که نظام‌های مالی و بانکی را تحت تاثیر خود قرار داده‌اند.

با بروز بحران‌ها، دولت‌ها مقرراتی وضع کردند که بانک‌ها را از انجام یک سری فعالیت‌ها منع کنند تا سرمایه مردم به خطر نیفتد. کنگره ایالات‌متحده در اوج بحران بزرگ دهه ۱۹۳۰ قانونی را تصویب کردند. مشکل این بود که بانک‌هایی که مردم پولشان را به آنها سپرده بودند یک سری فعالیت‌های پرریسک انجام می‌دادند که نباید انجام می‌دادند. پیش از آن نیز چند بار اتفاق افتاده

بود که بانک‌ها نتوانسته بودند پول مردم را پس بدهند چون در فعالیت‌هایی که با پول مردم سرمایه‌گذاری کرده بودند شدیداً متضرر شده بودند. مردم برای پس گرفتن سپرده‌ها هجوم می‌آوردند و بحران‌های عظیمی بوجود می‌آمد. قانون دیگری که وضع شد قانون بیمه سپرده‌ها بود. شرکت فدرال بیمه سپرده‌ها بازپرداخت سپرده‌های تا ۲۵۰ هزار دلار را برای بانک‌هایی که عضو هستند در ایالات متحده تضمین می‌کند.

در یکصد سال اخیر بحران‌های مالی شدید در آمریکا و دنیا داشته‌ایم. سنال ۱۹۷۳ بحران رکود-تورم و سال ۱۹۷۹ بحران نفتی را داشتیم که به دنبال آنها اولین برنامه‌ریزی‌های مدون برای بانک‌ها آغاز و در اوایل ۱۹۸۰ پیمان بازل-۱ منتشر شد. بازل-۱ مقررات کفایت سرمایه هشت درصدی را وضع کرد که برای هر واحد دارایی هشت درصد سرمایه، ذخیره در نظر می‌گرفت. بازل-۱ تفاوت قابل ملاحظه‌ای بین دارایی‌های بانک قائل نمی‌شد. مثلاً تفاوتی بین وام به شرکت‌ها و یا سرمایه‌گذاری در شرکت‌ها در نظر نمی‌گرفت. ولی بین اوراق قرضه دولتی و وام شرکت‌ها و ملک تفاوت وزنی قائل می‌شد. اگر بانک‌ها سهام خریده بودند یا ملک خریده بودند باید هشت درصد سرمایه کنار می‌گذاشتند که خیلی ساده است و این همان استاندارد است که هم‌اکنون بانک‌های ما اجرا می‌کنند و بانک مرکزی بر اجرای آن تاکید دارد.

بحران دیگر در اواخر دهه ۱۹۹۰ میلادی برای کشورهای معروف به بربهای شرق آسیا بود. در آن دوره سرمایه‌گذاران، خصوصاً غربی‌ها برای سرمایه‌گذاری آن به کشورها هجوم برده بودند. مقدار زیادی از این سرمایه‌ها به صورت کوتاه‌مدت در بازار سهام آنها سرمایه‌گذاری شده بود که بسیار فرار بودند. وقتی که مقدار سرمایه‌گذاری از حد بگذرد ممکن است باعث افزایش قیمت سهام و در نتیجه کاهش بازدهی شود در این شرایط با یک اتفاق کوچک مثل ورشکستگی یک شرکت، این آمادگی وجود دارد که سرمایه‌ها به خاطر ترس ناشی از کمبود بازدهی به سرعت خارج شوند که همین اتفاق افتاد. سرمایه‌هایی که به بازار سهام رفته بودند به سرعت خارج شدند و سرمایه‌گذاران با فروش ارز محلی و تبدیل آن به ارزهای قدرتمند باعث سقوط ارزش پول آنها شدند. به دنبال سقوط ارزش پول‌های محلی بسیاری از سرمایه‌گذاران که وام گرفته بودند دچار نکول شدند و به دنبال آن بانک‌های بین‌المللی که برای سرمایه‌گذاری در این کشورها وام داده بودند دچار مشکل شدند.

بعد از این اتفاق‌ها بحث بازل-۲ پیش آمد که استاندارد بازل را به سه رکن تقسیم کردند. رکن یک کفایت سرمایه است که ضرایب ریسک را تغییر دادند. رکن دوم نحوه نظارت است که چگونه بر مدیریت بانک‌ها

استانداردهای برآمده از بحران*

دکتر مرتضی بینا
 مدیر ریسک | بانک خاورمیانه

نظارت شود و رکن سوم مربوط به شفافیت می‌شود که أسلوب بازار نام دارد. اگر شما یک شرکت یا بانک هستید که عملکرد مناسبی ندارید، مردم سهام شما را می‌فروشند، در واقع عملکرد بد تبعات خود را دارد. مقررات بازل-۲، سال ۲۰۰۶ منتشر شد و به دلیل بحران ۲۰۰۸-۲۰۰۷ فرصتی نبود که اجرا شود. با توجه به اتفاقاتی که افتاد شروع کردند به ارائه اصلاحیه‌ها و پیوست‌های جدید.

یکی از ارکان مهم پیمان بازل بحث کفایت سرمایه است. کفایت سرمایه برای این منظور است که اگر بانک در اثر وقایع بحرانی دچار ضررهای غیرعادی شود بتواند سپرده‌های مردم را تماماً بازپرداخت کند. در شرایط عادی، بانک ضررهای معمولی را از طریق قیمت‌گذاری وام‌ها جبران می‌کند و اجازه نمی‌دهد خطری برای سپرده‌های مردم به وجود آید. ولی اگر میزان ضرر خیلی بیشتر از مقدار پیش‌بینی شده باشد، سپرده‌های مردم به خطر می‌افتد. در این صورت سهامداران بانک (خرد یا کلان) موظف هستند با انتخاب مدیران شایسته اطمینان حاصل کنند که آنقدر سرمایه در بانک نگه داشته می‌شود که بانک بتواند ضرر غیرعادی را جبران کند تا در امانت‌داری خیانتی رخ ندهد. توجه داشته باشید که سهامدار بانک با خرید سهام بانک ریسک می‌پذیرد و انتظار سود بیشتری دارد که ممکن است سود بیشتر از انتظار ببرد و یا در مقابل حتی کل سرمایه را از دست بدهد. ولی سپرده گذار به هیچ وجه حاضر به قبول ریسک نبوده و به سود کمتر قناعت می‌کند و در مقابل انتظار ندارد که سرمایه‌اش را از دست بدهد. این وظیفه سهامداران است که در امانت‌داری همت کنند.

نحوه محاسبه کفایت سرمایه به این صورت است که برای هر نوع سرمایه‌گذاری بانک یک ضریب ریسک در نظر گرفته می‌شود تا سرمایه مناسب برای آن ریسک در نظر گرفته شود. مثلاً در بازل-۱ لازم بود که برای ۱۰۰ واحد وام یا سرمایه‌گذاری بوری، بانک هشت واحد در نظر بگیرد و سهامدار و نهادهای ناظر از این اقدام بانک اطمینان حاصل کنند تا سپرده‌های مردم به خطر نیفتند و دولت و بانک مرکزی مجبور به چاپ پول نگردند. در بازل-۲، ضرایب ریسک بسیار سختگیرانه‌تر از بازل-۱ هستند. مثلاً برای ۱۰۰ واحد سرمایه‌گذاری بوری، به جای هشت واحد باید ۲۴ واحد سرمایه در نظر گرفته شود یعنی ریسک سرمایه‌گذاری‌های بوری سه برابر بازل-۱ شده است.

طبق بازل-۳ بانک نباید با پول سپرده‌های مردم سرمایه‌گذاری مستقیم عمده در شرکت‌های تجاری داشته باشد، هر چند با سرمایه سهام‌دار می‌تواند این کار را انجام دهد. ■

1. Great Depression
2. Glass – Steagall Act
3. Federal Deposit Insurance Corporation
4. Market Discipline

* متن حاضر حاصل مصاحبه با جناب آقای دکتر بینا می‌باشد که به صورت یادداشت منتشر شده است.

فین تک‌ها*

ترجمه و تألیف: نسرین مهرعلیان

رئیس اداره توسعه عملیات بانکی راه دور | بانک خاورمیانه

فناوری‌های مالی که این روزها بیش‌تر با نام فین‌تک شناخته می‌شوند، کسب‌و کارهایی هستند که سرویس‌های مالی را با بهره‌گیری از نرم‌افزارها و فناوری مدرن فراهم می‌کنند. به عبارتی فین‌تک‌ها به اپلیکیشن‌ها، پروسه‌ها، محصولات یا مدل‌های کسب‌وکار در حوزه مالی گفته می‌شود.

طبقه‌بندی حوزه فعالیت

حوزه فعالیت فین‌تک‌ها می‌تواند طبق پنج معیار زیر طبقه‌بندی شود:

- صنعت: بخش‌های بانکداری و بیمه به عنوان بخش‌های بالقوه در این حوزه شناسایی شده‌اند. راه‌حل‌های ویژه صنعت بیمه با عنوان **InsurTech** شناخته می‌شوند که در ادامه توضیح خواهیم داد.
  - فرآیند: راه‌حل‌های مبتنی بر فرآیندهای کسب‌وکارهای پشتیبان مالی مانند اطلاعات مالی، پرداخت، سرمایه‌گذاری، تامین‌مالی.
  - گروه مشتریان: مشتریان هدف در حوزه بانکی شامل: خرد، شخصی، شرکتی و در حوزه مالی شامل بیمه عمر و سایر بیمه‌ها
  - نوع تعامل: تعامل می‌تواند از نوع **B2B**، **B2C** و یا **C2C** باشد.
  - موقعیت بازار: راه‌حل‌ها می‌تواند با توجه به موقعیت بازار متفاوت باشد. برای مثال، فراهم کردن سرویس‌های مکمل مانند سیستم‌های مدیریت مالی شخصی یا راه‌حل‌های رقابتی مانند وام دادن نظیر به نظیر^۱.
- این تقسیم‌بندی در جدول ذیل مشخص شده است:

صنعت	فرآیند	گروه مشتریان	نوع تعامل	موقعیت بازار
• بانک	• پرداخت (مانند کیف پول الکترونیکی)	• بانکداری خرد	• C2C	• بانک‌بیمه
• بیمه	• سرمایه‌گذاری (مانند وام دادن نظیر به نظیر)	• بانکداری شرکتی	• B2B	• همکاران بانکی و بیمه‌ای
• تامین‌مالی مانند Crowdfunding	• بیمه (مدیریت ریسک)	• بانکداری شخصی	• B2C	• رقبای بانکی و بیمه‌ای
		• بیمه عمر		
		• سایر بیمه‌ها		

روند^۲ تغییرات

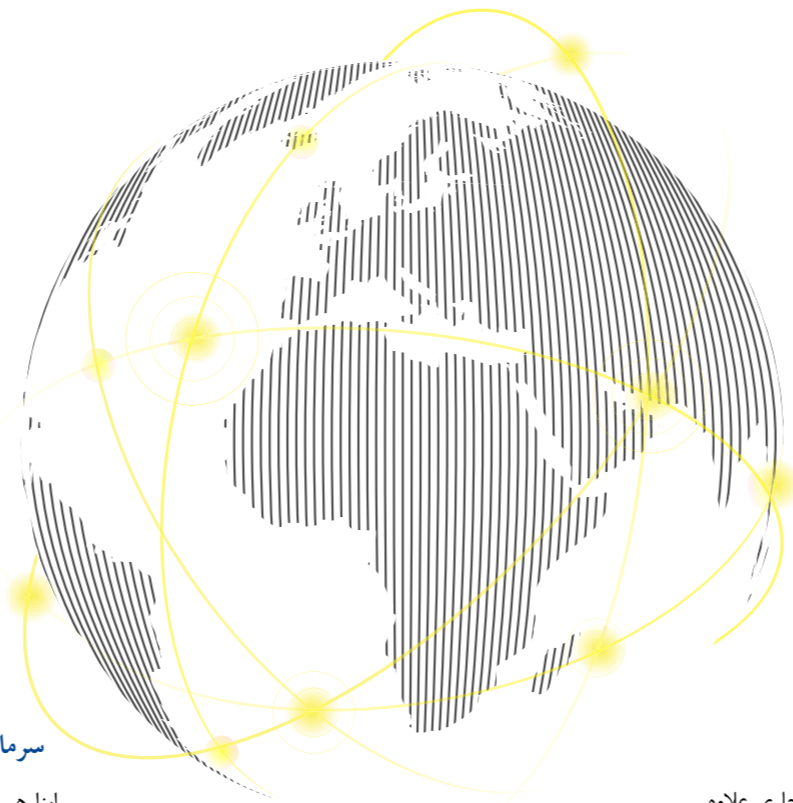
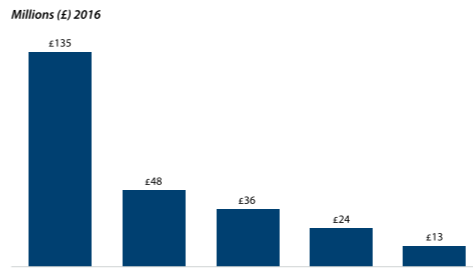
سرمایه‌گذاری‌های جهانی در حوزه فناوری‌های مالی از ۹۳۰ میلیون دلار در سال ۲۰۰۸ به ۱۲ میلیارد دلار در سال ۲۰۱۴ افزایش یافته است. در اروپا، در سال ۲۰۱۴ مبلغ ۱.۵ میلیارد دلار در شرکت‌های فین‌تک سرمایه‌گذاری شده است که از این مبلغ ۵۳۹ میلیون دلار به فین‌تک‌های لندن اختصاص دارد. بعد از لندن استکهلم دومین شهر بزرگ اروپا در سرمایه‌گذاری این حوزه در ۱۰ سال اخیر بوده است. سرمایه‌گذاری‌های جهانی در حوزه فین‌تک‌ها همچنان در حال افزایش است. سرمایه‌گذاری در سال ۲۰۱۵، مبلغ ۱۹ میلیارد دلار و تا نیمه اوت سال ۲۰۱۶ به مبلغ ۱۵ میلیون دلار بوده است.

ایالات متحده، اروپا و منطقه آسیا-اقیانوسیه بالاترین سرمایه‌گذاری در این حوزه را داشته‌اند. مراجع قانون‌گذار حضور شتاب‌دهنده‌هایی^۳ را در این حوزه ترتیب دادند. زیرا فین‌تک در زمره شرکت‌هایی هستند که ایده‌های نوآورانه‌ای در کسب‌وکارها ارائه می‌دهند. همچنین سرمایه‌گذاری یا خرید آنها، خریدار را از فواید پیشرو بودن بهره‌مند می‌کند.

حوزه جغرافیایی شرکت‌های فین‌تک در سال‌های اخیر تغییر کرده است. همان‌طور که پیش‌تر اشاره شده بالاترین سرمایه‌گذاری‌ها در این صنعت تا سال ۲۰۱۴ در شهر لندن بوده است ولی در سال ۲۰۱۶ بالاترین سهم سرمایه‌گذاری‌ها را کشور چین کسب کرده است. نکته دیگر این‌که منابع تامین مالی در صنعت فین‌تک طی سال‌های اخیر تغییر کرده است. پیش‌تر سرمایه‌گذاری خطرپذیر اصلی‌ترین شیوه تامین مالی در این صنعت بود، ولی در نیمه نخست سال ۲۰۱۶ بیشترین حجم سرمایه‌گذاری از سوی سرمایه‌گذاران شخصی بوده است.

رشد انفجارگونه سرمایه‌گذاری‌های صنعت فین‌تک در سال ۲۰۱۶ به توسعه محصولات جدیدی منجر شده است که راه و روش برخورد مشتریان با بانک‌هایشان را تحت تاثیر قرار داده است. در صنعت فین‌تک ۵ روند رایج وجود دارد که در ادامه به تفصیل به آنها می‌پردازیم:

مجموع سرمایه‌گذاری‌ها توسط بانک‌های تمام دیجیتال اروپا

صنعت بانکداری^۴

بسیاری از بانک‌های تجاری علاوه بر بانکداری الکترونیکی هنوز بر افتتاح شعب جدید و نصب دستگاه‌های خودپرداز برای ارائه سرویس‌های بهتر تاکید دارند. اما بانک‌های مجازی که در سال ۲۰۰۸ در ایالات متحده افتتاح شدند، گروه جدیدی از بازیگران در صنعت بانکداری هستند که طی سال‌های اخیر وارد بازی شده‌اند. نمونه موفق این بانک‌ها عبارتند از: **Fidor** و **Monzo**، **Tandem**، **N26** در اروپا و **BINK** در قزاقستان.

این بانک‌ها نسبت به بازیگران قدیمی‌تر، منافع بسیار بیشتری برای ذینفعان دارند، مانند رهایی از محدودیت‌های فناوری و هزینه افتتاح شعبه. در نتیجه می‌توانند نرخ سود بالاتر روی سپرده‌ها یا نرخ پایین‌تر تسهیلات را به مشتریان خود پیشنهاد دهند. همچنین در ارائه سرویس‌هایی که نیازهای مشتریان را برآورده می‌کنند چابک‌تر هستند. اما این بانک‌های جدید با چالش‌هایی مانند جذب مشتریان مواجه هستند، زیرا مشتریان در اینکه بانک‌های معروف خود را ترک کنند تردید دارند. به همین دلیل در حال حاضر نمی‌توان این بانک‌ها را تهدید جدی برای بانک‌های سنتی شناخت.

سرمایه‌گذاری و سهام^۵

ابزارهای مشاوره‌ای به سرعت به بزرگترین تحول‌آفرینان بازار سهام و سرمایه‌گذاری تبدیل شده‌اند. هوش تجاری پیش‌بینی می‌کند ابزارهای مشاوره‌ای در سال ۲۰۲۰ مجموعاً ۸ تریلیون دلار را در سراسر جهان مدیریت خواهند کرد.

ابزارهای مشاوره‌ای به سه نوع دسته‌بندی می‌شوند ولی همه آنها یک هدف واحد دارند. شرکت‌های مستقل مانند **Bettermen** (معروفترین در ایالات متحده) از الگوریتم‌هایی برای توصیه سهام و مدیریت پورتفولیو استفاده می‌کند. این نوع شرکت‌ها معمولاً مشتریان روزانه‌ای را هدف قرار می‌دهند که سرمایه‌گذاران عمده نیستند و در نتیجه کارمزدهای آن ناچیز است. دسته دوم، ابزارهای مشاوره‌ای ترکیبی، از تکنیک‌های برنامه‌ریزی شده همراه با توصیه‌های موردی برای مشتریان استفاده می‌کنند. شرکت‌های قدیمی‌تر مانند **Vanguard's Personal Advisor** معمولاً محصولات اینجینی را برای سرمایه‌گذاران موجود استفاده می‌کنند. و در نهایت، دسته سوم، شرکت‌های مستقل پیشرفته‌ای هستند که از الگوریتم‌های پیشرفته‌تری برای خلق و مدیریت پورتفولیوها استفاده می‌کنند. شرکت‌هایی مانند **Scalable Capital** از این مدل‌ها برای سرمایه‌گذاران ثروتمند استفاده می‌کنند.

خدمات بازارهای مالی و ارز^۶

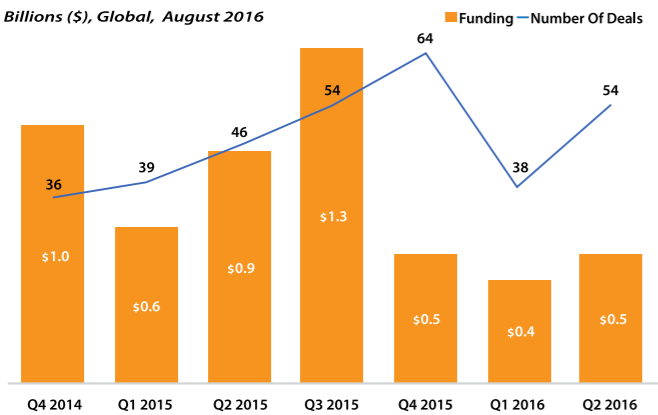
زمانی که در خصوص مفاهیم ارز، بازار و فین‌تک صحبت می‌کنیم، باید عبارت **Blockchain** را همواره در نظر داشته باشیم. این فناوری که بیشتر از همه برای خلق و قدرت بخشیدن به بیت‌کوین و سایر ارزهای رمزپایه^۷ است، به دلیل توانایی خاص خود در ساده کردن موثر فرآیندها، در میان شرکت‌های مالی محبوبیت خاصی به دست آورده است. طبق پیش‌بینی شرکت **Santander Blockchain**، می‌تواند هزینه فین‌تک‌ها را تا سال ۲۰۲۲ سالانه به میزان ۲۰ میلیارد دلار کاهش دهد. فین‌تک‌هایی که بر روی **Blockchain** تمرکز دارند توانسته‌اند حجم زیادی از سرمایه‌ها را جذب کنند و بازیگران قدیمی‌تر باید فناوری دفتر کل مشترک^۸ را تجربه کنند.

در ابتدا بیت‌کوین و ارزهای رمزپایه هم‌تراز آن در مرکز توجه بودند ولی در ادامه توجه به سمت استارت‌آپ‌های **Blockchain** جلب شد، زیرا این استارت‌آپ‌ها برای سرویس‌های مالی بسیار جذاب‌تر بودند. **Blockchain** می‌توانند تراکنش‌ها را به صورت خودکار و با سرعتی بالا انجام دهند، چندین کیبی از دفتر کل به صورت همزمان تولید کنند و امنیت تراکنش‌ها را بالاتر ببرند.

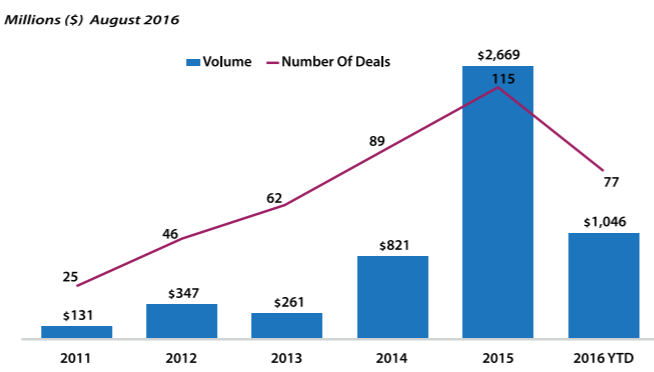
صنعت پرداخت^{۱۳}

شرکت‌های فین‌تکی که در حوزه پرداخت متخصص بودند، از آن دسته‌ای هستند که اولین سرمایه‌گذاری‌ها را جذب کردند و مشتریان بسیاری محصولات آنها را پذیرفتند. بخش پرداخت از سایر حوزه‌های فین‌تک بسیار بالغ‌تر است و تعداد کمی از شرکت‌ها بازار را در دست دارند. برای مثال **Paypal** به صورت پلامنازع در راس شرکت‌های پراخت آنلاین در اروپا و ایالات متحده است در حالی که **Wechat** و **Alipay** در راس بازار چین قرار دارند. بخش **B2B** هنوز به همه پتانسیل‌های خود نرسیده است و هنوز فرصت‌های بسیار زیادی در این قسمت وجود دارد.

روند سرمایه‌گذاری‌های با پشتوانه VC^{۱۴} در فین‌تک‌های پرداخت

روند تامین سرمایه فین‌تک‌های بیمه‌ای

با بررسی روند موجود در حوزه فین‌تک، بهتر است بر این مسئله واقف باشیم که در حال حاضر بزرگترین مانع برای فعالیت فین‌تک‌ها در حوزه سرویس‌های مالی در ایران، نقص قوانین است که این شرکت‌ها در حال حاضر در قالب استارت‌آپ‌ها ناچارند با طرق مختلف مانند همکاری با سایر نهادهای مالی بر این چالش فائق آیند.

منابع:

- 5-Hottest Trends in Fintech for 2017 – The Huffington post
- www.fintechweekly.com
- Reinventing the world of banking – William Watterson

* Financial Technology

1. Peer to Peer
2. Trend
3. Accelerators
4. Banking Fintech Trends
5. Investment & Stock Fintech Trends
6. Insurance Fintech Trends
7. Disruptive
8. Enabling
9. Policy
10. Currency & Market Financial Trends
11. Cryptocurrencies
12. Distributed-ledger technology
13. Financing Industry Trends
14. Venture Capital

بهتر زندگی کنیم

هوای خانه را پاک نگه داریم

از اتلاف سرمایه جلوگیری کنیم

سیستم تهویه هوا را قبل از تغییر فصل سرویس کنیم.

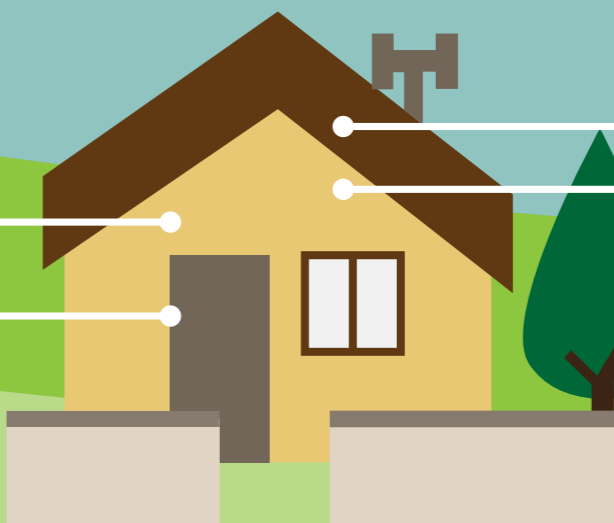
هوای محیط زیست را پاک نگه داریم

شیوه‌های موثر برای صرفه‌جویی در مصرف انرژی در ساختمان‌ها

- * استفاده از دیوارهای دو جداره در ساختمان‌سازی
- * عایق‌بندی سقف و شیروانی‌ها به وسیله پوشش‌های ضخیم مناسب
- * عایق‌بندی پولی استر در زیر کف ساختمان‌ها
- * استفاده از پوکه‌های ساختمانی و بتون‌های متخلخل
- * استفاده از مصالح ساختمانی استاندارد
- * استفاده از نمای مناسب در ساختمان به عنوان یک عایق حرارتی و برودتی
- * رنگ‌آمیزی ساختمان با رنگ‌های روشن
- * هماهنگی و همساز بودن طراحی و ساخت و سازها با شرایط اقلیمی
- * بستن دریچه‌ها و کانال‌های کولر در زمستان (حدود ۳۰ درصد از گرمای منازل از طریق کانال‌های کولر هدر می‌رود)
- * استفاده از پنجره‌های دوجداره (بیشترین اتلاف انرژی از طریق پنجره هاست)
- * پوشاندن منگنه‌ها و درزهای در و پنجره به وسیله نوارها و درزگیری سلیکونی
- * نصب فنر در بالای درهایی که رو به فضای آزاد باز می‌شوند
- * استفاده از قاب‌های پی‌وی‌سی به جای قاب‌های معمولی فلزی
- * استفاده از عایق‌های حرارتی از قبیل پنشم‌شیشه و پنشم‌سنگ به دور مخازن و لوله‌کشی‌ها

میزان آلاینده‌های محیط‌های بسته می‌تواند تا ۱۰۰ برابر هوای آزاد باشد.

ما ۸۷٪ زمان خود را در محیط‌های بسته می‌گذرانیم.

فیلترهای هوای پر قدرت بیمارستانی تا ۹۷/۹۹٪ آلاینده‌ها را جذب می‌کنند. (میکروب‌ها، ویروس‌ها، باکتری‌ها، مواد حساسیت‌زا، دود، گرد و خاک و ...)

در هوای پاک‌تر دستگاه‌های تهویه هوا سالم‌تر باقی می‌مانند.

هوای خانه را پاک نگه داریم

۵۰٪ بیماری‌ها و ... ناشی از هوای آلوده محیط‌های بسته هستند.

یک فرد بزرگسال در طول روز بالغ بر ۱۱,۳۰۰ لیتر هوا استنشاق می‌کند.

هوای محیط زیست را پاک نگه داریم

بازیافت ۱ بطری پلاستیکی می‌تواند انرژی کافی برای روشن نگه داشتن یک لامپ ۶۰ واتی

۶ را برای ۶ ساعت صرفه جویی کند.

اگر دمای موتورخانه را ۱ درجه کم کنید،

۳٪ از انرژی گرمایشی را می‌شود ذخیره کرد.

اگر بتوانیم مثل این است که چند میلیون خودرو از خیابان‌ها جمع شوند و چندصد هزار شغل دائم تولید شود.

بازیافت ۱ تن کاغذ برابر است با:

صرفه‌جویی در ۲۶,۰۰۰ لیتر آب مترمکعب خاک

نجات ۱۷ اصله درخت ۲۶۰۰ لیتر نفت

اگر از میان هر ۱۰ خانوار یکی دستگاه پیشرفته تهویه خریداری کند، ۵/۸ میلیون کیلوگرم کمتر گاز گلخانه‌ای تولید می‌شود.

با سرویس به موقع سیستم تهویه می‌شود تا ۳۰٪ در هزینه انرژی صرفه جویی کرد.

عایق‌بندی صحیح تا ۲۰٪ مصرف انرژی صرفه‌جویی می‌کند.

از دست دادن منابع انرژی به معنای از دست دادن سرمایه و ثروت ملی و همچنین به معنای افزایش آلودگی و تخریب محیط زیست است. اصلاح الگوی مصرف و بهینه‌سازی مصرف انرژی به نوعی اقتصاد سبز و به معنای اقتصادی عاری از تخریب و آلودگی محیط زیست یا اقتصادی کمک‌کننده به حل مسائل و چالش‌های محیط زیست است.

پیش‌بینی می‌شود بخش مهمی از مراودات بانکی و تسهیلات جهانی در آینده به سمت تسهیلات زیست‌محیطی سوق داده شود. به طور نمونه بخش مهمی از قیمت بنزین در کشورهای اروپایی مربوط به عوارض زیست‌محیطی ناشی از مصرف این سوخت است و همین موضوع منجر خواهد شد تا مصرف‌کننده نیز کنترل بیشتری روی میزان و نحوه مصرف داشته باشد. ۲۵ درصد از منابع درآمدی اروپا از محل همین یارانه‌های محیط‌زیستی است.

با تنظیم درجه آبگرمکن بین ۵۰ تا ۶۰ درجه سانتی‌گراد در مصرف انرژی صرفه‌جویی می‌کنیم.

از اتلاف سرمایه جلوگیری کنیم

۱ درجه خنک‌تر کردن

دمای تهویه، ۶٪ مصرف انرژی را افزایش می‌دهد.

تفکر اقتصادی گذشته بر مبنای اقتصاد خطی و دستیابی به رشد و پیشرفت اقتصادی به هر قیمتی بنا شده بود، اما اکنون این تفکر به اقتصاد دوار تغییر کرده است. اقتصاد دوار به معنای آن است که هیچ چیزی پسماند و ضایعات به شمار نمی‌رود و تمام آنچه از انرژی و ماده مورد استفاده قرار می‌گیرد باید به چرخه طبیعت و تولید و اقتصاد باز گردد و مجدداً مورد استفاده قرار گیرد، از این رو جدیدترین هدفگذاری اقتصادی اتحادیه اروپا مبنی بر تامین ۲۵ درصد از رشد اقتصادی کشورهای عضو این اتحادیه از محل بازیافت انرژی و پسماند است. تاکنون ۱۰۰ کشور جهان از تصمیم قطعی خود برای تبدیل اقتصاد خطی به اقتصاد دوار خبر داده‌اند.*

منبع: saveyourair.com
* به نقل از گزارش‌های سازمان حفاظت محیط زیست

پیام طراوتی
کارشناس مدیریت ارتباطات |بانک خاورمیانه

تا کنون با خود اندیشه‌اید که:

- * چرا سردرد ما پس از خوردن آسپیرین یک بستنی باقی می‌ماند ولی بعد از خوردن آسپیرین ۵۰ سنتی از بین می‌رود؟
- * چرا وقتی معده‌مان دیگر جا ندارد، باز هم سراغ بوفه مجانی می‌رویم؟
- * چرا بابت یک فینجان قهوه ۴/۱۵ دلار می‌دهیم درحالی‌که تا همین چند سال پیش بابت آن کم‌تر از یک دلار می‌پرداختیم؟

درباره نویسنده

آقای دن اریلی* در زمینه اقتصاد رفتاری فعالیت می‌کند و ویدیوهای او در TED بیش از ۷ میلیون بار دیده شده است. اریلی منشاء علاقه‌مندی‌اش به رفتارهای نامعقول را زمانی می‌داند که به علت سوختگی ۷۰ درصد در بیمارستان بستری بوده و پرستارانپانسمان‌های او را به سرعت از بدنش جدا می‌کردند. او در اعتراض به این رفتار با این پاسخ مواجه می‌شود که این روش برای بیماران آزار کمتری دارد. او پس از مرخص شدن از بیمارستان با یک آزمایش عجیب صحت گفته پرستاران را بررسی می‌کند. اریلی پی برده که نه تنها ما همه روزه اشتباهات ساده‌ی تعجب‌آوری انجام می‌دهیم، بلکه دوباره همان نوع اشتباهات را تکرار می‌کنیم. ما دائما اضافه می‌پردازیم، دست‌کم می‌گیریم و پشت‌گوش می‌اندازیم. ما قادر نیستیم که اثرات ژرف عواطف‌مان را برآنچه که می‌خواهیم درک کنیم و برای آنچه که داریم ارزش اضافی قائل می‌شویم.

جالب است که بدانید، این رفتارهای گمراه‌کننده نه تصادفی‌اند نه بی‌مفهوم. آنها قاعده دارند و قابل پیش‌بینی و ما را به‌طور پیش‌بینی‌پذیری نابخرد می‌سازند. از نوشیدن قهوه تا کم‌کردن وزن، از خریدن ماشین تا برگزیدن شریک زندگی، اریلی چگونگی در هم شکستن این الگوهای قاعده‌مند اندیشه را برای گرفتن تصمیم‌های بهتر تشریح می‌کند. نابخردی‌های پیش‌بینی‌پذیر شیوه مواجهه و تعامل با جهان دگرگون خواهد ساخت.

نویسنده: دن اریلی
مترجم: رامین رامبد
ناشر: مازیار
تعداد صفحه: ۳۴۴
سال انتشار: ۱۳۹۲ چاپ اول
موضوع: مدیریت و تصمیم‌گیری

کتابخانه کچه پیش‌بینی‌پذیر

درباره کتاب

وقتی زمان تصمیم‌گیری در زندگی‌مان می‌رسد، فکر می‌کنیم کنترل اوضاع در دستمان است. فکر می‌کنیم انتخاب‌هایی هوشمندانه و خردمندانه انجام می‌دهیم. ولی آیا به راستی چنین است؟ دن اریلی در کتاب نابخردی‌های پیش‌بینی‌پذیر طی سیزده فصل با آزمایش‌هایی عجیب این تصور که انسان‌ها اصولا به شیوه‌هایی خردمندانه عمل می‌کنند را رد می‌کند و با مثال آوردن از تجربه‌های روزمره نشان می‌دهد که چگونه توقعات، عواطف، هنجارهای اجتماعی و دیگر نیروهای نامرئی و گویی نامطمئن توانایی تعقل ما را به بیراهه می‌کشاند و ما را به شیوه‌ای پیش‌بینی‌پذیر نامعقول می‌سازند.

کتاب نابخردی‌های پیش‌بینی‌پذیر برای خوانندگان مختلف از فرهنگ‌های مختلف جذاب بوده‌است. رمز جذابیت این کتاب در دو سه نکته مهم نهفته است:

- **کتاب به سراغ موضوعاتی رفته که برای عموم مردم جالب است اما نسبت به آن بی‌توجه هستند.**
- **نویسنده از روش‌های فوق‌العاده خلاقانه و هوشمندانه‌ای برای آزمون فرضیات مختلف استفاده کرده که بی‌تردید تحسین خواننده را نسبت به هوشمندی نویسنده بر می‌انگیزد.**
- **نویسنده رویکردی صمیمانه و خودمانی با خواندگانی در پیش گرفته و قلمی که برای بیان مطالب استفاده کرده قلمی روان و ساده و خودمانی است و همین امر ارتباط خوبی میان خواننده و نویسنده برقرار می‌کند. خوشبختانه ترجمه خوب کتاب نیز این امکان را فراهم کرده که خواننده ترجمه بودن کتاب را مانعی برای درک آن قلمداد نکند.**

موضوع کتاب اقتصاد رفتاری است. در اقتصاد رفتاری تلاش می‌شود تا نشان داده شود که تحت شرایطی تصمیمات انسان‌ها از الگوی یک تصمیم‌گیری عقلانی فاصله می‌گیرد. همه ما از تجربه زندگی عادی خود می‌دانیم که انسان موجودی صددرصد عقلانی نیست اما اثبات اینکه در چه شرایطی و به چه دلیلی انسانها تصمیمات و رفتارهایی را اتخاذ می‌کنند که با تصمیمات و رفتارهای یک موجود صددرصد عقلانی متفاوت است وظیفه‌ای است که اقتصاددانان رفتاری و روانشناسی به آن می‌پردازند. روشی که اقتصاددانان رفتاری برای پژوهش به کار می‌گیرند روش آزمون است که در گذشته روانشناسان از آن استفاده می‌کردند. در این روش افرادی با مشخصات مشابه را در آزمون به کار می‌گیرند و از آنها خواسته می‌شود تا مسئله‌ای را حل کنند و یا انتخابی را انجام دهند. معمولا شرکت کنندگان در دو یا سه گروه تقسیم می‌شوند و شرایط مساله میان آنها تنها یک فرق کوچک دارد. با این تدبیر تلاش می‌شود مشخص شود تا آن تغییر کوچک چه تاثیری در نحوه پاسخ‌گویی شرکت کنندگان دارد و از این تفاوت نتایج می‌توان برداشت‌های مهمی در مورد ماهیت نظام تفکر انسان‌ها داشت. کتاب مثال‌های بسیار متعددی عرضه می‌کند تا نشان دهد که نحوه عرضه گزینه‌های مختلف چگونه می‌تواند فرد انتخاب‌کننده را به سمت گزینه‌ای سوق دهد که عرضه کننده تمایل دارد. یک رستوران‌دار چگونه منوی غذا را بچیند تا غذایی که برایش سودآور است انتخاب شود. یک تورگردان چگونه مقاصد گردشگری را به علاقه‌مندان پیشنهاد کند که مقصد مورد نظر وی انتخاب شود.

ما انسان‌ها حاضریم که برخی کارها و خدمات را به صورت رایگان انجام دهیم اما وقتی مبلغی بابت آن پیشنهاد می‌شود آن را برخورنده می‌دانیم. ما انسانها به راحتی حاضر نیستیم مناسبات بازاری را در برخی از عرصه‌های زندگی وارد کنیم و تصور می‌کنیم که این کار معنای آن را تخریب خواهد کرد.

همه ما انسان‌ها می‌دانیم که باید امروز ورزش کنیم اما آن را به فردا به تعویق می‌اندازیم. می‌دانیم باید مرتب چکاپ انجام دهیم اما امروز فردا می‌کنیم تا وقتی که دیر شود. نویسنده در این فصل راه‌حلهایی برای حل این مشکل پیشنهاد می‌کند. انتظارات ما شکل‌دهنده برداشت‌های ماست. به عنوان مثال وقتی که به دروغ از قبل گفته می‌شود یک نوشیدنی نوشیدنی منتخب و محبوب فلان ملت است ما واقعا احساس می‌کنیم که مزه آن نوشیدنی بسیار بهتر از نوشیدنی‌های دیگر است. فصل دهم کتاب همین مفهوم را در عرصه درمان مطرح می‌کند و نشان می‌دهد که تصور افراد از قیمت داروها بیش از خود داروها بر عملکرد دارو در ایجاد سلامتی و رفع بیماری موثر است.

ظاهرا ما در قبال دزدی پول نقد احساس عذاب وجدان شدیدی داریم اما وقتی که پای شبه دزدی به میان آید چندان دچار عذاب وجدان نمی‌شویم. به عنوان مثال نویسنده در یخچال‌های عمومی موجود در خوابگاه‌های دانشگاه‌های MIT تعدادی نوشابه می‌گذارد و هر روز سرر می‌زند و یادداشت می‌کند که چه تعداد از آنها کش رفته شده است. بعد از مدتی متوجه می‌شود که همه آنها توسط دانشجویان برداشته شده است. سپس معادل همان نوشابه پول نقد در یخچال‌ها می‌گذارد اما مشاهده می‌کند که به ندرت افراد آن پول‌های نقد را برداشته‌اند! این آزمون‌ها آمادگی ما برای انجام تخلفات مشابه با دزدی را به ما یادآور می‌شود و به ما هشدار می‌دهد که اگر برای خود خطوط قرمزی طرح نکنیم ممکن است آرام آرام گرفتار اقداماتی شویم که در ابتدا باور نمی‌کردیم که مرتکب آنها شویم.

مغالطه عرضه و تقاضا

شما حاضر هستید برای خریدن یک خود نویس ۹۰ دلاری، ۱۵ دقیقه پیاده روی کنید، تا از یک جراحی همان خود نویس را ۸۳ دلار خرید کنید. اما برای خریدن یک کت شلوار ۴۵۰ دلاری، که در یک جراحی که ۱۵ دقیقه با شما فاصله دارد، و به قیمت ۴۴۳ دلار حراج شده‌است؛ حاضر به این پیاده روی نیستید. در هر دو حالت شما ۷ دلار کمتر هزینه کرده‌اید، و ۱۵ دقیقه پیاده روی باید بکنید، اما ۷ دلار نسبت به ۹۰ دلار، و ۷ دلار نسبت به ۴۵۰ دلار، برای ما حالت متفاوتی دارد! اگر با یک نمایشگر ۵۰ اینچی به قیمت ۱۸۰۰ دلار مواجه بشوید؛ و قصد خرید نمایشگر را هم داشته باشید؛ احتمال زیاد این قیمت برای شما حالت مقایسه‌ای ایجاد می‌کند؛ و قیمت‌های دیگر را نسبت به این مورد بررسی می‌کنید.

* Dan Ariely

پایداری برند میهن

گردآوری: مریم ذوالفقار
کارشناس مدیریت ارتباطات |بانک خاورمیانه

ایوب پایداری بنیان‌گذار و مدیرعامل شرکت فرآورده‌های لبنی میهن و از جمله چهره‌های شاخص کارآفرینی کشور است که در سال ۱۳۹۲ در دهمین جشنواره ملی قهرمانان صنعت ایران به عنوان یکی از ۱۰۰ برند برتر ایران شناخته شد. پایداری ۱۳۳۴ در شیبستر به دنیا آمد و در دهه ۴۰ شمسی از روستای کندر به تهران مهاجرت کرد و از همان آغاز به عنوان کارگر ساختمانی مشغول به کار شد و توانست با همان اندوخته اندک، چرخ دستی کوچکی بخرد و به فروش بستنی به صورت دستی و محدود مشغول شود. از همان آغاز نوجوانی او استعداد زیادی در بازاریابی داشت و دریافته بود که مدارس می‌توانند به عنوان یکی از مشتریان مهم بازار هدف برای بستنی‌های او باشند و از آن زمان بود که او کار خود را به عنوان فروشنده سیار بستنی آغاز کرد. اما این ایده برای او کافی نبود و اهداف بزرگتری در سر داشت و همواره به دنبال این فکر بود که چگونه می‌تواند مشتریان بیشتری برای محصولات خودش داشته باشد. از این رو پس از تعطیل شدن مدارس به میدان آزادی می‌رفت که در دهه ۵۰ از مکان‌هایی بود که مردم برای تفریحات به آن جا می‌رفتند و تا نیمه‌های شب در آن جا به فروش بستنی مشغول بود. او از هیچ شروع کرد و حالا با گذشت ۴ دهه توانسته است برند میهن را به بزرگترین تولیدکننده بستنی و شیر استرلیزه در کشور تبدیل کند.

شرکت میهن در سال ۱۳۵۳ توسط برادران پایداری در اسلامشهر تأسیس شد. دورانی که جز یک کارخانه بستنی‌سازی در ایران کارخانه دیگری وجود نداشت و نکته‌ای که باعث شد برادران پایداری به خصوص ایوب به فکر راه‌اندازی کارخانه بستنی‌سازی ببقند این بود که بخش مهمی از بستنی‌های کشور در آن زمان وارداتی بود. آنها با تولید انواع بستنی‌های شیری و میوه‌ای انقلابی را در بازار این محصولات رقم زدند. شاید هیچ کس فکر نمی‌کرد مجموعه‌ای که کار خود را در آن زمان با مقیاس کوچک شروع کرده بود بتواند با پشتکار و تلاش به جایگاهی تا این حد ارزشمند در سطح کشور دست یابد. میهن امروز به مجموعه‌ای عظیم تبدیل شده است و نه تنها سراسر ایران را درنوردیده است بلکه ورود به عرصه بازارهای جهانی را در برنامه خود قرار داده است.

محصولات میهن در سراسر کشور و در بیش از ۲۰۰ هزار نقطه به فروش می‌رسد و درحال حاضر بیش از ۶۰ نوع بستنی و محصول در کارخانجات میهن تولید می‌شود و از طریق ۶۰ مرکز پخش عمده در سراسر کشور به دست مصرف‌کنندگان می‌رسند. میهن برای تولید محصولات مختلف خود روزانه ۱۱۰۰ تن شیر از دامداران دریافت می‌کند. تعداد کارگران و کارمندان حاضر در کارخانجات میهن بیش از ۹۲۰۰ نفر است و با در دست داشتن ۶۵ درصد سهم بازار بستنی و ۵۰ درصد سهم بازار تولید شیر استرلیزه به بزرگترین تولیدکننده بستنی و شیر استرلیزه در کشور تبدیل شده است.

هم‌اکنون میهن با دو کارخانه بزرگ تولید بستنی و لبنیات مشغول به کار است. طرح‌های توسعه‌ای شرکت میهن شامل کارخانجات پاندا میهن و شهر لبنیات است. در واقع هدف از ایجاد نام تجاری پاندا ایجاد زنجیره توزیع جدیدتر بوده است. میهن در زنجیره توزیع محصولات خود انحصاری عمل می‌کند و این شیوه عملکرد باعث از دست دادن بخشی از زنجیره تامین می‌شود. از این رو به فکر ایجاد این نام تجاری جدید افتاد تا بتواند زنجیره توزیع خود را کامل کند. با افتتاح نهایی شهر لبنیات، میهن محصولات لبنی جدیدی همچون ماست، شیر پاستوریزه، دوغ و کره را به سبد محصولات خود افزوده است. براساس پیش‌بینی مدیران این کارخانه به زودی و با توجه به افزایش تنوع محصولات میزان شیر خام دریافتی این مجموعه از دامداران در روز به ۳ هزار تن خواهد رسید.

در طول بیش از ۴۰ سال گذشته ایوب پایداری برای «تولید بهترین محصول در کارخانجات میهن» همیشه بر استفاده از فناوری‌های مدرن و به روز و بهترین مواد اولیه از نظر کیفیت تأکید داشته است. نکاتی که با نگاهی به کارخانجات میهن و محصولات آن به خوبی روشن است. شیر مورد نیاز کارخانه از معتبرترین دامداری‌های کشور و زیر نظر بخش کنترل کیفیت کارخانه تامین می‌شود. همچنین کره کاکائو و پودر کاکائو مورد استفاده شرکت نیز از کارخانه‌های معتبر هلندی، آلمانی و سوئیسی خریداری می‌شوند و توجه به این نکات باعث شده است محصولات میهن دارای به‌روزترین استانداردهای کیفی مانند HACCP، ISO9001:2008 و ISO22000:2005 باشند.

ما معمولا نام برنده‌های روزگار کودکی خود را با افسوس مرور می‌کنیم، چون کمتر برندی توانسته است در این شرایط پرفراز و نشیب دوام بیاورد اما میهن یکی از این نام‌هاست که با گذشت ۴۰ سال توانسته است همچنان در بازار حضور پررنگی داشته باشد. می‌توان گفت یکی از علل آن دوری کردن ایوب پایداری از اقتصاد دولتی و وابستگی به آن است و توانسته است در سال‌های اخیر آمار درخشانی در زمینه فروش بستنی از خود به جای بگذارد.

به نظر می‌رسد حتی کم شدن قدرت خرید مردم و بالا رفتن قیمت خوراکی‌ها هم تاثیری در سیر صعودی بازار محصولاتش نداشته است. براساس یک نظرسنجی که در سال ۸۹ درباره بستنی‌های موجود در بازار انجام شد ۳۴ درصد، بستنی‌های میهن را به عنوان اولین انتخاب خود مطرح کرده بودند.

بیماری بانکی

محمد کوثری

کارشناس مدیریت تحقیقات اقتصادی |بانک خاورمیانه

مشکلات سیستم بانکی کشور این روزها بیش از گذشته مورد توجه کارشناسان و مسئولین قرار گرفته و وضعیت نه چندان مناسب سلامت بانکی مورد وفاق اکثر صاحب نظران است. ضعف قوانین پولی و بانکی، ضعف قوانین و ساختارهای نظارت بانکی، ضعف قوانین حاکمیت شر کتی، گستره عمیق دخالت‌ها و سلطه مالی دولت بر نظام بانکی، ضعف زیرساخت‌های وام‌دهی امن، عمق کم سایر بازارهای مالی، و ضعف در ابزارسازی و برقراری ارتباطات بین‌المللی، از جمله مسائل این حوزه هستند که منجر به انباشت مطالبات غیرجاری، بدهی‌های بازپرداخت‌نشده دولت و رشد سایر دارایی‌های منجمد در ترازنامه بانک‌ها شده و از ثبات مالی و توان تسهیلات‌دهی آن‌ها کاسته است. افزایش سهم مطالبات مشکوک الوصول، وام‌دهی بر مبنای ارتباطات و حجم بالای تسهیلات دولتی شواهدی برای پایین بودن کارایی سیستم بانکی به حساب می‌آیند. علاوه بر کاهش شاخص‌های سودآوری بانک‌ها، روندهای حاکم بر شاخص‌های ثبات بانکی مانند نسبت مطالبات غیرجاری و کفایت سرمایه نیز به‌گونه‌ای است که نگرانی‌هایی را در مورد ادامه روند موجود به وجود آورده است.

در سال ۱۳۸۶، بانک مرکزی ایران اعلام کرد که در سال ۱۳۸۷، بانک مرکزی ایران به‌طور کلی به‌طور قابل توجهی در حال کاهش سرمایه خود است.

حجم نقدینگی را در پی داشت. این منابع پولی فراوان، انگیزه تشکیل مؤسسات مالی و بانک‌های جدید را بالا برد و لذا هم تعداد بانک‌ها افزایش یافت و هم مؤسسات اعتباری غیرمجاز که تحت نظارت بانک مرکزی نبودند به تعداد زیادی فعال شدند. این مؤسسات مجاز و غیرمجاز برای جمع‌آوری سیل خروشان نقدینگی که از سمت بانک مرکزی در جریان بود تشکیل می‌شدند و نیاز چندانی هم به تلاش برای جذب نقدینگی و رقابت با یکدیگر نداشتند. پیشینه معضلات فعلی سیستم بانکی به تحولات اقتصاد کلان و همچنین سیاست‌های پولی و بانکی حداقل پانزده سال گذشته برمی‌گردد. از سال ۱۳۸۰ تا کنون، سه شوک بزرگ به اقتصاد ایران وارد شده که برخی اثرات موقت و برخی اثرات پایدار بر سیستم بانکی و اقتصاد کشور داشته است. نخستین آن وفور درآمدهای نفتی در اواسط دهه ۱۳۸۰ به خصوص سال‌های ۱۳۸۴ و ۱۳۸۵ است که موجب رشد شدید پایه پولی و توسعه کمی شبکه بانکی شد. شوک دوم تحریم و اثرات به جای مانده از آن است که سیستم بانکی و به طور کلی اقتصاد کشور را منزوی کرد و سودآوری بانک‌ها از عملیات بانکی بین‌المللی را به شدت کاهش داد. شوک سوم نیز کاهش قیمت نفت در سال ۱۳۹۴ است که درآمدهای نفتی کشور را ۵۷ درصد نسبت به سال پیش از آن کاهش داد و منجر به افزایش انواع مداخلات دولت در نظام بانکی شد. مهم‌ترین تحولات پولی-بانکی و اقتصاد کلان کشور در این دوره به شرح زیر هستند:

بانک مرکزی ایران اعلام کرد که در سال ۱۳۸۷، بانک مرکزی ایران به‌طور کلی به‌طور قابل توجهی در حال کاهش سرمایه خود است.

پیشنیه معضلات فعلی سیستم بانکی به تحولات اقتصاد کلان و همچنین سیاست‌های پولی و بانکی حدافل پانزده سال گذشته برمی‌گردد. از سال ۱۳۸۰ تا کنون، سه شوک بزرگ به اقتصاد ایران وارد شده که برخی اثرات موقت و برخی اثرات پایدار بر سیستم بانکی و اقتصاد کشور داشته است. نخستین آن وفور درآمدهای نفتی در اواسط دهه ۱۳۸۰ به خصوص سال‌های ۱۳۸۴ و ۱۳۸۵ است که موجب رشد شدید پایه پولی و توسعه کمی شبکه بانکی شد. شوک دوم تحریم و اثرات به جای مانده از آن است که سیستم بانکی و به طور کلی اقتصاد کشور را منزوی کرد و سودآوری بانک‌ها از عملیات بانکی بین‌المللی را به شدت کاهش داد. شوک سوم نیز کاهش قیمت نفت در سال ۱۳۹۴ است که درآمدهای نفتی کشور را ۵۷ درصد نسبت به سال پیش از آن کاهش داد و منجر به افزایش انواع مداخلات دولت در نظام بانکی شد. مهم‌ترین تحولات پولی-بانکی و اقتصاد کلان کشور در این دوره به شرح زیر هستند:

در سال ۱۳۸۷، بانک مرکزی ایران اعلام کرد که در سال ۱۳۸۸، بانک مرکزی ایران به‌طور کلی به‌طور قابل توجهی در حال کاهش سرمایه خود است.

توسعه کمی بدون گسترش مکانیزم‌های نظارتی

سال‌های ۱۳۸۰ تا ۱۳۸۶ را می‌توان دوره "توسعه مالی نامتوازن" سیستم بانکی نامید. منظور از این عدم توازن، رشد بالای حجم تسهیلات بدون شکل‌گیری زیرساخت‌های نهادی متناسب با آن در بانک مرکزی و نظام بانکی کشور است.

رشد اقتصادی سال‌های اول دهه هشتاد به همراه گسترش بخش خصوصی و کاهش تصدی‌گری دولت، افزایش تقاضا برای تسهیلات و نقدینگی را در پی داشت. این دوره هم‌زمان با اوج‌گیری قیمت نفت در بازارهای جهانی و استفاده بی‌محابای دولت از درآمدهای وافر نفتی بود. این امر پول پرقدرت بانک مرکزی را عمدتاً از طریق خالص دارایی‌های خارجی بانک مرکزی افزایش داد و تسهیلات‌دهی و خلق اعتبار بانک‌ها، رشد شدید

درصد رسید. انباشت مطالبات غیرجاری به تدریج از توان بانک‌ها برای وام‌دهی کاست. زبان ناشی از مطالبات غیرجاری از یک طرف از طریق افزایش اسپرد، نرخ تسهیلات را زیاد کرد و از طرف دیگر سرمایه پایه بانک‌ها را کاهش و احتمال مواجهه با بحران اعتباری و تنگنای اعتباری را افزایش داد.

معضل تکالیف و انباشت بدهی‌های دولت

دولت‌ها از برنامه سوم توسعه به بعد دیگر اجازه استتراض از بانک مرکزی را نداشتند و به همین دلیل به‌تدریج تأمین کسری بودجه نهادی خود را به بانک‌ها منتقل کردند. این‌ کار از طریق بانک‌های دولتی صورت می‌گرفت و مدیران بانک‌های دولتی هم امکان تخطی از دستورات دولت را نداشتند. بدهی دولت به بانک‌ها به‌عنوان یک معضل بزرگ نظام بانکی به شمار می‌رود و با توجه به عدم زمان‌بندی برای بازپرداخت، مانند مطالبات غیرجاری ماهیت «غیرگردشی» دارد. در نتیجه بانک‌ها گرفتار معضل بدهی‌های انباشت شده دولت نیز شدند و ادامه فعالیت خیلیی از آن‌ها تنها با تداوم عرضه وجوه از طرف بانک مرکزی امکان‌پذیر بود. در این میان بانک‌های تخصصی بیش از بانک‌های تجاری مجبور به استتراض از بانک مرکزی بودند.

از طرف دیگر کاهش درآمدهای ارزی و توان مالی دولت، هم درآمد و تقاضای افراد را کاهش داد و هم بازپرداخت بدهی‌های دولت به پیمانکاران را موجب شد. این تحولات در کنار رفتار غیرمنضبط دولت در سیاست‌های پولی و مالی زمینه‌ساز تورم شدید در اقتصاد کشور شد. مؤسسات مالی فعال در بازار غیرمتشکل پول هم که از دید سپرده‌گذاران به نوعی از حمایت ضمنی بانک مرکزی برخوردار بودند، بی‌قاعده و بدون توجه به ریسک‌های احتمالی بزرگ می‌شدند و بخش قابل توجهی از سپرده‌ها را به خود اختصاص می‌دادند.

انباشت ریسک در ترازنامه بانک‌ها

در نتیجه افزایش مطالبات غیرجاری و بدهی‌های دولت، درآمذزایی بانک‌ها کاهش یافت که این امر مصادف شد با رونق بازار املاک و مستغلات و رشد حبابی قیمت‌ها در این بازار. بانک‌ها برای جبران کاهش سودآوری خود، بر خلاف قوانین و ضوابط موجود، منابع خود را به سمت املاک عمدتاً لوکس و تجاری سوق دادند و گاهی حتی با هدف استفاده از رشد قیمت املاک، شعب جدید تأسیس می‌کردند. بنابراین در ترازنامه بانک‌ها نسبت مطالبات

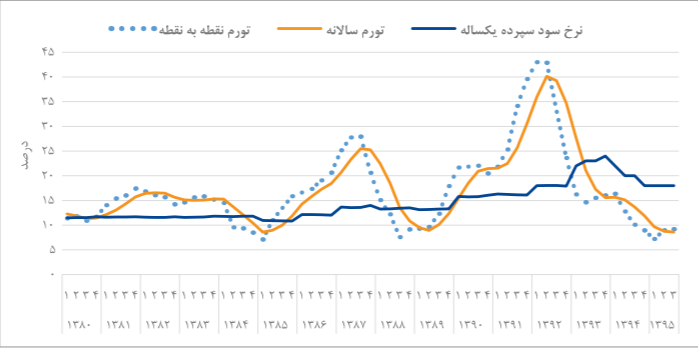
غیرجاری مستمراً روندی صعودی و نسبت حقوق صاحبان سهام به دارایی مستمراً روند نزولی داشت. پوشش مناسب برای ریسک مرتبط با فعالیت‌ها لحاظ نشده بود و نسبت‌های ذخیره‌گیری نیز بسیار پایین بود. این موارد انواع ریسک را در ترازنامه بانک‌ها افزایش داد.

افول مالی و کم رمق شدن رشد اقتصادی

از سال ۱۳۸۶ تا اوایل دهه ۱۳۹۰ نظام بانکی کشور وارد مرحله‌ای شد که از آن به عنوان "دوره افول مالی" یاد می‌شود. در این دوره اقتصاد وارد فاز سرکوب مالی شد و ثابت نگهداشتن نرخ‌های سود و نرخ ارز در دستور کار قرار گرفت. این‌س در حالی بود که دولت به اتکای درآمدهای بالای نفتی اقدام به تزریق بالای نقدینگی در اقتصاد کرد. علاوه بر این، میزان واردات افزایش یافت و همین امر سبب شد تا صنایع داخلی با مشکلاتی در زمینه تولید مواجه شوند. استمرار پایین بودن نرخ سود سپرده از سال ۱۳۸۶ جذب سپرده را کندتر و بانک‌ها را ناچار به استفاده از منابع بانک مرکزی کرد. با این حال این‌منابع نیز برای مقابله با روند فزاینده تورم محدود شده بود. در نتیجه عدم ترمیم جریان نقد سیستم بانکی، تسهیلات کمتری به بنگاه‌های تولیدی پرداخت شد و لذا تنگنای اعتباری به وجود آمد که به افت رشد اقتصادی در سال ۱۳۸۷ کمک کرد. افت رشد بخش واقعی سبب شد برخی بنگاه‌ها توان بازپرداخت تسهیلات را نداشته باشند که موجب افزایش نکول غیر ارادی بنگاه‌ها شد. تا جایی‌که مطالبات غیرجاری در سال ۱۳۸۸ به اوج خود رسید. در اینجا سازوکار شتاب دهنده مالی اتفاق افتاد؛ به این معنا که بنگاه‌های دارای نکول اغلب در دوره بعد نیز موفق به دریافت تسهیلات جدید نشدند و لذا تولید دوره بعدشان نیز تحت تأثیر قرار گرفت. ادامه این روند تا اوایل دهه ۱۳۹۰، که با اعمال تحریم‌های گسترده بین‌المللی همراه بود، رکود اقتصادی و به دنبال آن رکود شدید بخش مسکن را به همراه داشت تا علاوه بر افزایش مطالبات غیرجاری، اثر نامطلوب دارایی‌های منجمد بر جریان نقد را هم تشدید کند و بانک‌ها را بیش از پیش برای تأمین هزینه‌های خود با مشکل مواجه سازد.

تشدید دارایی‌های منجمد

مجموعه این تحولات انعکاس مهمی را در نظام بانکی ایجاد کرد: اول اینکه بانک‌ها به دلیل فعالیت واسطه‌گری مالی به سمت دارایی‌های غیرمالی و ثابت حرکت کردند. دوم اینکه در این دوره مطالبات بانک‌ها از دولت رو

منابع

– بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران (تیر ۱۳۹۵). متن کامل مرحله اول برنامه اصلاح نظام بانکی و مالی کشور. قابل دسترسی در http://cbir/showitem/14915.aspx

– قربانی، پیمان (شهریور ۱۳۹۵). خروج ترازنامه بانک‌ها از انجماد با اصلاح نظام بانکی. مصاحبه با مجله تازه‌های اقتصاد شماره ۱۴۹.

– کمپجانی، اکبر (شهریور ۱۳۹۵). رمزگشایی از طرح اصلاح نظام بانکی. مصاحبه با مجله تازه‌های اقتصاد شماره ۱۴۹.

– منفی‌زاده، علی و محمودزاده، امینه (شهریور ۱۳۹۵). نظام بانکی ایران: گذشته، حال و آینده. مجله تازه‌های اقتصاد شماره ۱۴۹.

– منفی‌زاده، علی (بهار ۱۳۹۵). سخنرانی در ششمین همایش سیاست‌های پولی و چالش‌های بانکداری و تولید.

– نیلی، مسعود (شهریور ۱۳۹۵). بانک‌ها از تله خارج می‌شوند. مصاحبه با مجله تازه‌های اقتصاد شماره ۱۴۹.

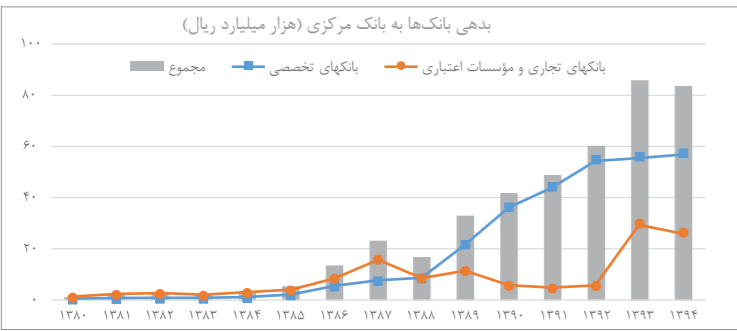
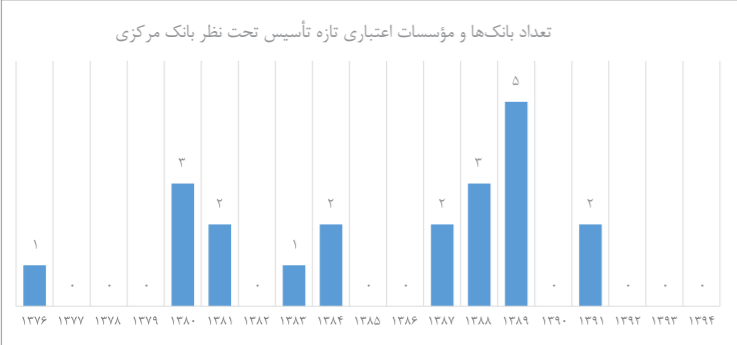
– نیلی، مسعود (بهار ۱۳۹۵). سخنرانی در ششمین همایش سیاست های پولی و چالش‌های بانکداری و تولید.

به فزونی گذاشت. بنابراین مطالبات غیرجاری، بدهی انباشته دولت به بانک‌ها و انباشت دارایی‌های غیرمالی به‌طور تدریجی بخشی از ترازنامه بانک‌ها را دچار انجماد کرد، اما این مسئله خود را در فضای تورمی وقت نشان نمی‌داد. این روند ادامه داشت تا اینکه با روی کار آمدن دولت یازدهم و جهت‌گیری ضدتورمی معادلات تغییر کرد. بسا کاهش ۱۹/۱ واحد درصدی نرخ تورم در سال ۱۳۹۳ نرخ‌های سود واقعی که در اوایل سال منفی بودند، به‌شدت مثبت شدند، اما در عمل شاهد بودیم بانک‌ها که تنگنای اعتباری‌شان ناشی از مطالبات غیرجاری، بدهی‌های دولت و تشدید رکود در بخش مسکن بود، با انجماد مالی روبه‌رو شدند و در عمل شروع به رقابت و جنگ قیمتی در جذب سپرده‌ها کردند که این امر با کاهش نرخ تورم همخوانی نداشت.

مسأله جریان نقد و جنگ قیمتی

کاهش جریان نقد، کارکردهای نظام بانکی را تضعیف کرد. عدم بازگشت بخش قابل توجهی از تسهیلات اعطایی و انجماد دارایی‌ها باعث شد جذب سپرده‌های جدید برای بانک‌ها حیاتی شود. این‌س جنگ قیمتی و تمایل به افزایش نرخ سود را به همراه داشت. به این معنا که بانک‌ها در مواجهه با معضل جریان نقد مجبور به ایجاد انگیزه و جذابیت برای سپرده‌گذاران بودند که در غیاب رتبه‌بندی بانک‌ها از لحاظ سلامت بانکی و ریسک موجود، این انگیزه تنها با پرداخت سود بالاتر به سپرده‌ها امکان‌پذیر می‌شد. نتیجه آن شد که بانک‌ها برای جذب سپرده وارد رقابت شده و نرخ‌های سود بالاتر را پیشنهاد کردند که موجب جنگ قیمتی برای جمع‌آوری منابع شد. در این شرایط بانکی که در شرایط نامساعدتری قرار داشت دیگر محاسبه‌ای برای تأثیر ارائه نرخ سود بالا بر حیات میان‌مدت خود نمی‌کرد و تنها به فکر عدم ورشکستگی در کوتاه مدت بود. بنابراین در جنگ قیمتی، بانک‌ها یا مؤسسات نامالِم‌تر تعیین‌کننده نرخ سود شدند و بانک‌های نسبتاً خوب در صورت پیشنهاد نرخ‌های پایین‌تر، از رقابت جا مانده و جریان مالی به سمت بدترین بانک‌ها که منابع را هدر می‌دهند جهت‌دهی می‌شد. بنابراین علیرغم کاهش تورم، نرخ سود بانکی کاهش نیافت.

جذب سپرده و ایجاد بدهی جدید برای بازپرداخت بدهی‌های گذشته، سازوکار بازی پانزی را در سیستم بانکی فعال کرد که وضعیت بسیار خطرناکی است. این موضوع مصادق بارزی از شکست در هماهنگی است و

در سال ۱۳۸۶، بانک مرکزی ایران اعلام کرد که در سال ۱۳۸۷، بانک مرکزی ایران به‌طور کلی به‌طور قابل توجهی در حال کاهش سرمایه خود است.

در تعادل غیربهبینه به وجود آمده هیچ بانکی به تنهایی انگیزه و توان توقف این روند را ندارد. افزایش هزینه تأمین مالی بانک‌ها که از جنگ قیمتی نشأت گرفته، مشکل جریان نقد آنها را تشدید و حاشیه سود بانک‌ها را کاهش می‌دهد. این امر در کنار انجماد دارایی‌ها منشأ تنگنای اعتباری دوره جاری شده و چرخه‌ای را فعال می‌کند که به صورت خودکار مستمراً قدرت وام دهی بانک‌ها را کاهش و وابستگی آنها به منابع تورم‌زای بانک مرکزی را افزایش می‌دهد.

افزایش هزینه پول برای بانک‌ها و تشدید معضلات قبلی

جنگ قیمتی هزینه تأمین منابع مالی را افزایش داد و لذا در مرحله بعد به طور طبیعی نرخ سود تسهیلات بالا رفت. با کاهش نرخ تورم بسیاری از تسهیلات‌گیرندگان توان بازپرداخت نرخ‌های سود را نداشتند و تنها فعالیت‌های پرریسک و مخاطره‌آمیز می‌توانستند احتمال پرداخت این مقدار سود را بدهند. در همین حال نیز عده‌ای تسهیلات را با هدف عدم بازپرداخت دریافت می‌کردند. بنابراین بانک‌ها در چرخه باطل و مویبوی وارد شدند، به این معنا که مشکل تنگنای اعتباری در عمل باعث تشدید خود و در نتیجه منجر به چسبندگی نرخ سود می‌شد. البته این امر نیز علاوه بر افزایش نرخ سود تسهیلات، تشدید مطالبات غیرجاری و تنگنای اعتباری را در پی داشت و معضلات سیستم بانکی کشور را بیشتر و نمایان‌تر کرد.

بنابراین شرایط فعلی سیستم بانکی از ساختار نهادی ضعیف و انتخاب‌های نادرست مکرر ریشه گرفته است. به بیان دیگر وضعیت موجود نظام بانکی حاصل عمل و عکس‌العمل فعالان بازار بانکی است که در پاسخ به انگیزه‌های به وجود آمده توسط قوانین و نهادهای پولی و بانکی کشور و در چارچوب زیرساخت‌های موجود شکل گرفته است. چنین وضعیتی مستلزم اصلاحات در عوامل به وجود آورنده آن است و با سیاست‌های مقطعی و با اقدامات دستوری، در بسیاری از مواقع تشدید می‌شود. تغییر این وضعیت نیازمند تغییر قواعد بازی است. بدون اجرای اصلاحات ساختاری در قوانین شکل‌دهنده روابط فعالان بازار بانکی، محیط کسب و کار بانکی، زیرساخت‌های اطلاعاتی و مدیریت ریسک، نقش تنظیم‌گری بانک مرکزی و سیاست‌گذاری، انتظار نمی‌رود وضع موجود به صورت پایدار تغییر کند. ■

طبیعت مقدس

◆ طبیعت پیرامون انسان و عوامل متشکله آن در دوران باستان و تا پیش از ظهور فناوری و نظام‌های جدید صنعتی از اهمیت و جایگاه ویژه‌ای برخوردار بوده است. در برخی از نگرش‌ها و جهانبینی‌ها طبیعت بدان اندازه مهم بوده که حتی به عنوان امری مقدس و قابل ستایش تلقی می‌شده است. به طوری که در ذهن ایرانیان باستان عناصر طبیعت گردانندگان اصلی دنیا به شمار می‌آمده‌اند و می‌توان گفت که طبیعت دوستی، در تمامی وجوه زندگی آنها نفوذ کرده بوده است. در تاریخ فرهنگ‌های دیگر جهان نظیر یونان و هند قدیم نیز تشابهاتی در این زمینه دیده می‌شود. اما در دوران مدرن و پس از انقلاب‌های علمی و صنعتی، انسان با اعتقاد به توسعه و پیشرفت تکنولوژی به عنوان عاملی برای دست یافتن به خوشبختی و رفاه، سعی بر کنترل طبیعت و تسلط بر آن نمود و به بهانه تسلط بر طبیعت، به تدریج زمینه‌های تخریب و نابودی آن را فراهم نمود. از پیامدهای توسعه صنعتی، مداخله انسان در طبیعت و دگرگونی‌های زیست محیطی ناشی از آن است که نتیجه اعتقادات جدید او به نظام صنعتی و شاید نشانگر کاهش اعتقاد انسان معاصر به طبیعت به عنوان منشا زندگی و حیات موجودات در روی کره زمین باشد.

بهار، تغییر طبیعت و تحول زمین از سستی به نشاط و طراوت دوباره است. بهار، آغاز زندگی تازه و پایان فصل خزان بی‌روح پاییز و سردی زمستان است که با آمدن آن سبزی و خرمی نمایان می‌شود. دربارہ پیدایش نوروز در روایتی آمده‌است که نیشکر را جمشید شاه ایران در این روز یافت و مردم از خاصیت آن متحیر شدند پس جمشید دستور داد تا از شهد آن شکر ساختند و به مردم هدیه دادند، از این رو آن را نوروز نامیدند.

سقوط آزاد

گردآوری، سوگل گنجوری

کارشناس عملیات بانکی راه دور |بانک خاورمیانه

◆ انسان‌ها همان‌گونه که حق استفاده و

بهرمندی از محیط‌زیست سالم را دارند، مسئولیت درست استفاده کردن از آن را نیز بر عهده دارند. انسان‌ها از راه‌های گوناگون باعث ایجاد آلودگی می‌شوند. برای درک چنین پدیده بزرگ و مهمی باید نگاهی عمیق به این مساله داشت. برای ایجاد رشد اقتصادی نباید محیط‌زیست را نادیده گرفت. در حال حاضر تمام شاخصه‌های محیط‌زیست مثل آب و هوا، تنوع زیستی و فرسایش خاک در وضعیت نامطلوبی قرار دارند، تا جایی که این وضعیت فعلی را سقوط آزاد نامیده‌اند. ایجاد توسعه پایدار برای رشد اقتصادی واجب است. ما ایرانیان باید محیط‌زیست را جسدی بگیریم. امروزه خطری که از طرف بحران زیست محیطی ایران احساس می‌شود، بیشتر از خطر دشمنان خارجی است. مشکلات آبی ایران در حال آسیب زدن به اقتصاد ملی است. شهرهای ایران یک‌سوم منابع آب خود را از طریق نشتی لوله‌های آب از دست می‌دهند. سیستم آبیاری ایران ناکارآمد است و از بازدهی بسیار پایینی برخوردار است. میزان خسارات ناشی از تنش آب و بیابان‌زایی و آلودگی در بلندمدت می‌تواند منجر به ایجاد مشکلات زیادی برای اقتصاد کشور شود. یکی از مهمترین نیازهای مردم داشتن امنیت غذایی است. بخش کشاورزی

گردآوری، لاله ولی‌پور

دستیار مدیرعامل |بانک خاورمیانه

عید نوروز بیش از هزار سال پیش در مناطق فارس قدیم همزمان با فرارسیدن بهار و تجدید طبیعت و زنده شدن آن بعد از فصل سرما آغاز می‌شد تا اینکه امروز قومیت‌های مختلف این عید را جشن می‌گیرند.

به روایت شاهنامه فردوسی، جمشید نام پنجمین پادشاه از سلسله پیشدادیان است که پس از پدرش تهمورث، به پادشاهی رسید. وی در اول «جم» یعنی سلطان و پادشاه بزرگ، نام داشت. سبب جمشید نامیدن آن شد که او سیر عالم می‌کرد و چون به آذربایجان رسید روزی بود که آفتاب به نقطه حَمَل آمده و بهار آغاز شده بود، دستور داد که تخت مرصعی را در جای بلند گذاشتند و تاج جواهر نشان بر سر نهاد و بر آن تخت نشست و چون آفتاب طلوع کرد و پرتو آفتاب بر آن تاج و تخت افتاد، شعاعی در نهایت روشنی پدید آمد و چون به زبان پهلوی شعاع و انوار نور را شید می‌گویند، این لفظ را بر جم افزودند و وی را جمشید گفتند یعنی پادشاه روشن و در آن روز جشنی عظیم برپا کردند و آن روز را نوروز نام نهادند.

در روایتی دیگر آمده که اهریمن، بلای خشکسالی و قحطی را بر زمین فرو نشاند اما جمشید به جنگ اهریمن رفت و عاقبت او را شکست داد آن‌گاه خشکسالی روی زمین از بین رفت و جمشید بر زمین سبزه کاشت که رسم سبزه نشاندن در ایام نوروز از آن زمان تا به امروز باقی مانده است. ایرانیان جشن‌ها و آیین‌های زیادی دارند که جذابترین آنها آیین نوروز باستانی است. ایرانیان هنگام تحویل سال نو، سفره هفت سین پهن می‌کنند که هر کدام از اقلام آن نمادی از جهان هستی و طبیعت است. ■

منابع در آرشبو مجله موجودند.

گردآوری، سوگل گنجوری

کارشناس عملیات بانکی راه دور |بانک خاورمیانه

مسائلی که مربوط به آینده‌ای دور است بی‌توجه است.

مردم جامعه ما به‌سادگی می‌توانند با انجام دادن بعضی از امور ساده و کم‌هزینه و دوری از کارهای غیرضروری کمک قابل توجهی به حفاظت محیط‌زیست نمایند و با رعایت مواردی ساده از محیط‌زیست خود محافظت کنند.

مورد دیگر، به جای آنکه مواد غذایی را در داخل ورقه‌های آلومینیومی یا پلاستیکی قراردهیم، آنها را داخل ظروف قابل شستشو بگذاریم. بهتر است برای جمع‌آوری مایعات و پاک کردن لکه‌های مواد غذایی به جای استفاده از دستمال‌های کاغذی از پارچه‌های میکروفایبر و نانو استفاده کنیم.

افزایش فشارها بر منابع آبی ایران انتخاب دشواری را در میان مصارف مختلف تعریف می‌کند. منابع محدود آب منجر به بالا گرفتن تنش و دگرگیری چه در داخل ایران و چه در مناطق مرزی شده است. دریاچه ارومیه یک گام به نابودی نزدیک‌تر شده و شهرهای نزدیک به مرز عراق در گرد و غبار، بیماری را به ساکنانشان هدیه می‌دهند. مردم باید تا جای ممکن برای جلوگیری از بی‌آبی و خشکسالی و انواع آلودگی‌ها، اولویت‌هایی را در نظر بگیرند که به این اوضاع کمک کند. ■

◆ فاجعه پلاسکو قابل پیش‌بینی بود. با یک نگاه، عمق فجایع محتمل متعددی که هر لحظه احتمال وقوعشان زیرپوست این شهر و شهرهای دیگر کشورمان می‌رود، قابل مشاهده است. شهرهای ایران نیز مانند هر شهر دیگری در جهان همواره در معرض بحران‌های طبیعی و مصنوعی فراوان درمقیاس‌های مختلف هستند. از کلیت شهر گرفته تا تک‌بناهای عمومی و مسکونی که نیاز به طرح‌های پیشگیری و آمادگی دارند که باید نه به‌صورت شعاری و دکوری برای شرکت در کنفرانس‌های خارجی و اجرای نمایش‌های رسانه‌ای، بلکه به‌صورت دلسوزانه و واقعی تهیه شده و ضمناً به صورت ماهانه و در دوره‌های زمانی منظم به آنها عمل شده و اجرا شوند.

تمام ساختمان‌ها به ویژه بناهای عمومی و پرمراجعه باید در بدو ورود، دارای برنامه و نقشه‌های مدیریت بحران و تخلیه اضطراری باشند که برای تمام مراجعه‌کنندگان و کاربران ساختمان، قابل مشاهده بوده، به‌راحتی و با گرافیک گویا و ادبیات صریح فهمیده شده و قابل اجرا باشند. تمام طبقات و بخش‌ها باید نقشه و پلان آن طبقه را در ورودی نصب کرده و راه‌های خروجی و فرار و محل تجهیزات اطفای حریق و کمک‌های اولیه مشخص شوند. تمام بناها باید حداقل ماهی یکبار برنامه‌ای برای تمرین خروج اضطراری برای افراد داخل ساختمان داشته باشند و هر طبقه و هر بخش حداقل یک مسئول و یک جایگزین برای هدایت و مدیریت افراد در زمان‌های حادثه داشته باشد که رسماً به همه معرفی شوند. بازیابی‌های دقیق و دوره‌ای مطابق فهرست‌ها و چک لیست‌های استاندارد برای بررسی وضعیت ایمنی ساختمان و تمام جزئیات و تجهیزات آن باید تهیه شده و هر بنا بسته به نوع کارکرد، جمعیت استفاده‌کننده و ویژگی‌های کالبدی‌اش برنامه‌ای خاص داشته باشد.

این وظیفه معاونت پیشگیری و آمادگی سازمان مدیریت بحران شهر تهران است که متأسفانه در تمام این سال‌ها کاملاً مغفول مانده است. طی دو دهه گذشته به‌رغم دعوت از کارشناسان خارجی و صرف هزینه‌های زیاد و سنگین برای آنها، به هیچ‌یک از توصیه‌های این کارشناسان عمل نشده است.

درمورد بناهای با کاربری‌های عمومی مانند ایستگاه‌های مترو، مراکز تجاری و خرید و بازارها، سینماها و از همه مهم‌تر مراکز امدادی مانند بیمارستان‌ها و مراکز درمانی و ایستگاه‌های آتش‌نشانی اهمیت این موضوع دوچندان است. متأسفانه در سال‌های اخیر هربار که زلزله‌ای یا بحرانی پیش آمده مدیران به‌صورت مقطعی حرکتی نشان می‌دهند، مثلاً وام‌هایی برای مقاوم‌سازی بیمارستان‌ها داده شد که متأسفانه بیشتر صرف ناماسازی و بهبود ظاهری ساختمان‌ها شد تا تجهیز و آماده‌سازی در برابر بحران. این مورد هم، وظیفه معاونت پیشگیری و آمادگی سازمان مدیریت بحران شهر تهران است که باید با بازدیدهای مرتب و تهیه طرح‌ها و برنامه برای هر ساختمان این مهم با جدیت انجام شود.

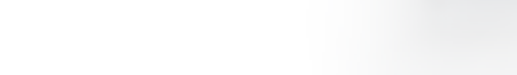
متأسفانه هیچ یک از ساختمان‌های عمومی شهر تهران، حتی ساختمان سازمان مدیریت بحران یا ساختمان‌های وابسته به

بحران مدیریت

علی نساج‌پور

معاون شعبه نوبخت |بانک خاورمیانه

شهرداری و وزارت راه و شهرسازی که خود متولی این امور هستند چنین برنامه‌هایی ندارند، چه رسد به سایر ساختمان‌های عمومی. متأسفانه دیدگاه‌های مدیریت شهری چه وزارت راه و شهرسازی و چه شهرداری و شورای شهر و به‌تبع آن رسانه‌ها، به سرعت انگشت اتهام را به سوی کهنگی و ضرورت نوسازی یا انتقال کاربری‌ها به بناهای نوساز می‌بینند، امری که در میان مردم نیز با گفته‌های مسولان جا افتاده است.

این موضوع دستمایه‌ای می‌شود برای ساخت و سازهای بی‌رویه و بی‌کیفیتی که شهرهای ما را نه‌تنها از هویت و تاریخ خود خالی می‌کنند بلکه آبی به آسیاب سازندگانی می‌ریزد که دغدغه‌ای جز سود مالی مقطعی و کوتاه‌مدت ندارند.

این نکته بر کسی پوشیده نیست که بناهای جدیدساز ما در اکثر موارد بسیار بی‌کیفیت‌تر و غیر استانداردتر از ساختمان‌هایی قدیمی مانند پلاسکو هستند که طبق اصول و مقررات مهندسی ساخته شده بودند. این نحوه مدیریت و استفاده غیراصولی از بنا و نیز نبود تجهیزات ایمنی و آتش‌نشانی بود که این فاجعه را ایجاد کرد، نه عمر بنا! درحالی‌که راه‌حل مساله بسیار ساده‌تر از اینها بود. ما چندان نیاز به دانش جدید برای بناهایمان نداریم. درد اصلی نحوه کاربرد و مدیریت بنا است.

آنچه که به‌صورت فوری نیاز داریم تامین امکانات موردنیاز برای حفاظت و تجهیز آتش‌نشنان فداکاری است که کمبود امکانات را با فدا کردن جان خود جبران کردند. خرید و تبلیغ مدل‌های پیچیده نرم‌افزاری و کامپیوتری و اتاق، چاره درد نیست که اگر بود تا به حال اثر کرده بود.

راه‌حل‌ها آنقدر ساده است که بیش از تخصص، نیاز به دلسوزی برای جان و مال دارد و اقدام جدی و مسئولانه که حلقه گمشده تمام این فجایع است. نکته دردناک این است که

در تمام دنیا بناهای عمومی قدیمی با کارکردهای تجاری، اداری و حتی سیاسی بسیار مهم داریم که نه چند دهه، که چندین سده است به کارکرد خود ادامه داده و به خوبی با نیازهای روز تطبیق داده شده و برنامه‌های پیشگیری و بحران آنها مرتباً و با حس مسئولیت کامل توسط سازمان‌های ذی‌ربط پیگیری می‌شوند. قدمت یک بنا تنها بهانه‌ای برای ناکارآمدی مدیریتی و کارشناسی است. ساختمان‌هایی با کارکرد سیاسی مانند کپیتول^۵، مجموعه بناهای واتیکان، کاخ ریاست‌جمهوری الیزه و نیز هزاران نمونه از سایر بناهای قدیمی پرتردد مانندتند بازارها و مراکز خرید، موزه‌ها وهتل‌های تاریخی پرتردد در تمام دنیا به خوبی مساله مدیریت بحران خود را حل کرده‌اند که اگر دیدگاه مدیریست ایرانی با محوریت نوسازی در میان بود شهرهایی مانند ونیز یا فلورانس می‌بایست یکسره تخریب و نوسازی می‌شدند. با این همه نه تنها خود مردم این شهرها به زندگی ادامه می‌دهند که مدیریت بحران حجم بالای گردشگران در آنها نشان‌دهنده این است که حلقه گمشده در کشور ما، نبود مجوزی برای نقد تخصصی و صریح، احسان مسئولیت حرفه‌ای و دلسوزانه و مدیریت صحیح و اصولی است که در هیاهوی حاشیه‌های سیاسی و حضور در نمایش‌ها و کنفرانس‌های خارجی و داخلی همواره گم می‌شود. ■

^[1] * Capitol Hill

زندگی با خاورمیانه

بیمه زندگی خاورمیانه

شرکت بیمه زندگی خاورمیانه به عنوان اولین شرکت بیمه تخصصی عمر و زندگی در ایران آغاز به کار کرد. آیین گشایش رسمی شرکت بیمه زندگی خاورمیانه، روز ۱۸ بهمن ۱۳۹۵، طی مراسمی در سالن همایش بانک خاورمیانه برگزار شد. رییس کل و مدیران ارشد بیمه مرکزی، هیات موسس، سهامداران، اعضای هیات مدیره، همکاران بانکی و بیمه‌ای و خبرنگاران رسانه‌های جمعی، میهمانان این مراسم بودند.

پس از پخش آیات چند از کلام‌الله مجید و سرود جمهوری اسلامی ایران، آقای دکتر امین، رئیس هیات مدیره شرکت بیمه زندگی خاورمیانه، ضمن خیرمقدم به حضار گفت: این یک رویداد در صنعت بیمه است که برای اولین بار در تاریخ ایران، یک شرکت تخصصی با راهنمایی و ارشاد مقامات بیمه مرکزی ایران و ابتکار و پیگیری و جذب مشارکت خوشنام‌ترین سرمایه‌گذاران کشور تاسیس می‌شود؛ صاحبان کسب‌وکاری که هم به لحاظ تحصیلات و هم به لحاظ تجربه در رده‌های بالای فعالیت‌های اقتصادی کشور قرار دارند و همراه با جناب آقای دکتر پرویز عقیلی کرمانی که مؤسس و مدب و در واقع پدر معنوی و واقعی این شرکت هستند. امین تاکید کرد: یکی از مشکلاتی که اداره شرکت‌های بیمه را در کشور مختل کرده دعوای سهامداری در بنگاه‌داری با حضور دولتی‌ها و خصولتی‌ها و ... است، ولی این شرکت به طور خالص خصوصی است که با به کارگیری دانش روز و متخصصین کشور این امکان را خواهد داشت تا در آینده ذخایر حاصل از فروش را در کارآمدترین و پربازده‌ترین قسمت‌ها سرمایه‌گذاری کند و به فرهنگ بیمه نیز کمک کرده و سهامدارانش را از منافع آن بهره‌مند کند.

در ادامه آقای خلیل حسن‌زاده کمند، مدیرعامل شرکت بیمه زندگی خاورمیانه، برنامه‌های آتی شرکت را

به طور خلاصه تشریح کرد. وی گفت: در بحث راهبردی آنچه مدنظر شرکت بیمه است بحث تمایز با رشد پویاست. در بخش نرم‌افزاری رقیب سرراغ یک نرم‌افزار بین‌المللی که قابلیت‌های خاص خودش را دارد. در بحث نیروی انسانی برنامه ما استفاده از نیروهای کم‌تجربه در کنار نیروهای با تجربه هست. اصل آموزش اصل اساسی شرکت است و امیدوارم شرکت بیمه زندگی خاورمیانه بتواند در زمینه تولید دانش تخصصی و به‌کارگیری دانش و گسترش دانش موفق باشد.

وی ادامه داد: استراتژی بازاریابی شرکت مبتنی بر استفاده از ظرفیت آیین‌نامه ۵۴ و ۷۵/۲ مصوبه شورای عالی بیمه، برای نمایندگی‌ها و استفاده از کارگزاران بیمه، ظرفیت بانک و بیمه Bancassurance، و شیوه‌های نوین عرضه است که در دستور کار قرار می‌گیرد. در بحث عرضه محصول هدف ما فعلاً عرضه محصولات بیمه عمری است. در خیلی از کشورها بیمه‌نامه‌های عمر انواع متعددی دارد. در هند ۱۱۰ نوع بیمه عمر هست که در ایران ۳ نوع بیمه عمر به شکل عمده وجود دارد و دو نوع دیگر هم به رسمیت شناخته شده؛ بیمه‌نامه عمر و پس‌انداز و بیمه‌نامه تمام‌عمر، که خیلی شرکت‌ها عرضه نمی‌کنند. در ابتدا ما با بیمه‌نامه‌های عمر شروع می‌کنیم و سعی می‌کنیم تا یکسال دیگر تمام محصولات را که در بازار ایران قابلیت عرضه دارند را عرضه کنیم. بیمه‌نامه مستمری را به بیمه‌نامه‌ها اضافه می‌کنیم و سعی می‌کنیم آرام آرام طی ده سال آینده تنوع بیمه‌های را به بیمه‌های زندگی اضافه کنیم.

وی در پایان گفت: آرزو دارم که در کشور ما هیچ خانواده‌ای با از دست دادن حامی و سرپرست خود دچار مشکل معیشتی نشود. امیدوارم هیچ بازنشسته‌ای در ایران بعد از ۳۰ - ۳۵ سال کار دچار مشکل معیشت نباشد و هر ایرانی یک بیمه زندگی داشته باشد.

آقای دکتر پرویز عقیلی کرمانی نیز ضمن تشریح روند تاسیس شرکت بیمه زندگی خاورمیانه گفت: از زمان تصمیم به تاسیس بیمه تاکنون هفت سال طول کشید تا ما مجوز فعالیت بیمه را دریافت کردیم. البته این تاخیر تقصیر بیمه مرکزی نبود. ما سال ۸۸ شروع کردیم و هدف‌مان این بود که وقتی مجوز بانک را گرفتیم فوری مجوز بیمه را هم بگیریم ولی اتفاقاتی که در بازار ارز روی داد باعث شد سرمایه‌گذاران با احتیاط بیشتری تصمیم‌گیری کنند. بنابراین تا مساعد شدن شرایط اقتصادی باید صبر می‌کردیم و پس از اقدام مجدد پروسه دریافت مجوز دو سال طول کشید. وی اضافه کرد: در اکثر کشورهای پیشرفته دنیا بیمه عمر و زندگی نقش اساسی

را بازی می‌کند. زمانی که در بیمه کارآفرین بودم همیشه اصرار داشتم بیمه حوادث (Property Casualty) از بیمه عمر و زندگی مجزا شود. وی ادامه داد: انتظار دارم شرکت بیمه زندگی خاورمیانه به نحوی عمل کند که به عنوان یک الگو در صنعت بیمه شاخص باشد و بیمه مرکزی روی شما حساب ویژه باز کند. شما باید به نحو احسن همیشه یک قدم جلوتر باشید.

وی در مورد وضعیت بانک‌ها نیز گفت: بانک‌ها واقعا با تمام وجود باید خود را با مقررات تطبیق دهند و واحدهای کنترلی را فعال کنند. گروه ویژه اقدام مالی در آخرین رده‌بندی، ما را در بین همه کشورها آخر قرار داده است. امیدوارم با اقدام‌های وزارت امور اقتصادی و دارایی و مرکز اطلاعات مالی و همکاری بانک‌ها، در بازنگری که چند ماه آینده انجام خواهد شد بتوانیم جایگاه بهتری را کسب کنیم.

آقای دکتر عبدالناصر همتی، رییس کل بیمه مرکزی به عنوان آخرین سخنران این مراسم گفت: امیدوارم همزمانی تاسیس این شرکت بیمه با روزهای تاریخی کشور باعث پیشرفت و تداوم این شرکت شود. وی افزود: خوشبختانه بیمه‌های عمر با شتاب خوبی در حال رشد هستند که رشد ۳۸ درصدی این رشته در ۹ ماهه اول سال جاری بیانگر توجه و نیاز مردم به بیمه‌های عمر است. همتی با اشاره به ظرفیت بالای بیمه عمر در کشور گفت: امیدوارم بیمه خاورمیانه شروع گسترش بیمه‌های تخصصی عمر باشد، چرا که فضای بسیار خوبی برای گسترش بیمه‌های عمر در کشور به وجود آمده است. استراتژی ما باید به سمت تحول در سیاست‌گذاری، بازاریابی و سرمایه‌گذاری باشد. سرمایه‌گذاری در صنعت بیمه به خصوص بیمه‌های عمر در تقسیم ریسک بسیار با اهمیت است و اگر به آن دقت نشود، پاشنه آشیل برای این صنعت محسوب می‌شود. چرا که یک شرکت بیمه عمر علاوه بر کار فنی باید یک شرکت سرمایه‌گذاری بلند مدت خوب باشد. شرکت‌های بیمه باید به دنبال طرح‌های جدید بیمه عمر متناسب با همه اقشار جامعه و با هر درآمدی باشند تا بتوانند سطح وسیع‌تری از مردم را تحت پوشش قرار دهند.

در انتهای مراسم، پروانه شرکت بیمه زندگی خاورمیانه از طرف آقای دکتر همتی به آقای دکتر امین تحویل شد. همچنین به رسم یادبود و برای تشکر از همراهی‌های بیمه مرکزی جمهوری اسلامی ایران در تأسیس اولین شرکت بیمه زندگی در ایران، لوح یادبودی از سوی شرکت، به آقای دکتر همتی اهدا شد.

ساعت کاری شعبه‌های بانک خاورمیانه در روزهای شنبه تا چهارشنبه از ساعت ۸:۰۰ الی ۱۶:۳۰ و در روزهای پنج‌شنبه از ساعت ۸:۰۰ الی ۱۳:۰۰ می‌باشد.

شعبه‌های بانک خاورمیانه

شهر	شعبه	کد	آدرس	تلفن
تهران	آفتاب	۱۰۰۱	میدان ونک، خیابان شهید خدای، تقاطع خیابان آفتاب، شماره ۱۱۸	۸۸۶۲۳۷۵۰ ۸۸۶۲۳۷۵۲
تهران	نوبخت	۱۰۰۲	خیابان خرمشهر، خیابان شهید عربعلی، نبش خیابان یازدهم، شماره ۵۸	۸۶۰۸۹۷۰۳
تهران	نیاوران	۱۰۰۳	خیابان شهید باهنر، بعد از سهراب یاسر، شماره ۲۹۹	۲۲۷۵۹۳۹۸ ۲۲۷۵۹۴۶۶
تهران	الهیه	۱۰۰۴	خیابان شهید فیاضی، خیابان شهید آقبزرگی، نبش کوی بیژن، شماره ۳۳	۲۲۳۹۰۹۹۱ ۲۲۳۹۰۶۱۶
تهران	مهستان	۱۰۰۵	شهرک قدس، خیابان ایران‌زمین، شماره ۲۲۰۲	۸۸۵۶۱۶۵۶-۷
تهران	سعادت‌آباد	۱۰۰۶	سعادت‌آباد، بالاتر از میدان سرلشکر شهید طهرانی‌مقدم، نبش کوچه هفتم، شماره ۸۶	۲۲۳۸۲۹۳۸ ۲۲۳۸۲۹۴۶
تهران	بخارست	۱۰۰۷	خیابان احمد قصیر، نبش خیابان پنجم، شماره ۲	۸۸۷۲۹۹۲۵ ۸۸۷۲۹۹۱۶
تهران	زعفرانیه	۱۰۰۸	خیابان ولنجک، انتهای خیابان سیزدهم، تقاطع خیابان ثاراله، شماره ۲	۲۲۴۲۴۷۸۲ ۲۲۴۲۱۷۷۰
تهران	ظفر	۱۰۰۹	خیابان شهید دستگردی، بین بلوار نلسون ماندلا و خیابان ولی‌عصر، شماره ۲۷۷	۸۶۰۸۲۳۸۵
اصفهان	اصفهان	۳۰۰۱	میدان فیض، نبش خیابان میر، شماره ۵	۰۳۱-۳۶۶۴۴۶۸۳-۸۸
تبریز	تبریز	۴۵۰۱	شهرک ولی‌عصر، فلکه رودکی، خیابان رودکی، نبش کوچه سحر، شماره ۵۶۰	۰۴۱-۳۳۲۷۲۶۰۵-۹
شیراز	شیراز	۷۲۰۱	بلوار ستارخان، تقاطع خیابان عقیف‌آباد، شماره ۱۲۷	۰۷۱-۳۶۶۸۸۰۷ ۰۷۱-۳۶۶۸۳۹۱
مشهد	مشهد	۸۵۰۱	بلوار سجاد، بین چهارراه بهار و چهارراه گلریز، شماره ۴۸	۰۵۱-۳۷۶۵۶۲۲۲
کرمان	کرمان	۸۰۰۱	میدان آزادی، ابتدای خیابان شهید بهشتی، مجتمع تجاری میلاد، قسمت اداری، طبقه سوم، واحد ۶۰۳	۰۳۴-۳۲۴۷۳۹۱۳
اردبیل	اردبیل	۴۸۵۱	خیابان امام خمینی، مجتمع تجاری - اداری الدوز پاسارگاد، طبقه ۴	۰۴۵-۳۳۲۵۸۷۰۱
کرج	کرج	۶۲۴۱	بلوار چمران، مجتمع اداری البرز پل سنتر، طبقه پنجم، واحد ۵۰۸	۰۲۶-۳۲۸۶۷۳۰۰

بانک خاورمیانه علاوه بر ارائه تمامی خدمات یک بانک تجاری، سایر خدمات حوزه بازار پول و سرمایه را به صورت مستقیم و یا از طریق شرکت‌های زیرمجموعه یا وابسته با رعایت مقررات و ضوابط بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران و سازمان بورس و اوراق بهادار فراهم کرده است.

● شرکت کارگزاری بانک خاورمیانه

تهران، خیابان شهید دستگردی، بین بلوار نلسون ماندلا و خیابان ولی‌عصر، شماره ۲۷۷ | ۸۶۰۸۰۹۱۹

● شرکت فن‌آوری اطلاعات داده پردازان سیمای آفتاب

تهران، خیابان خرمشهر، خیابان شهید عربعلی، نبش خیابان یازدهم، شماره ۱ | ۴۳۶۵۷۰۰۰

● شرکت صرافی خاورمیانه

تهران، سعادت‌آباد، بالاتر از میدان سرلشکر شهید طهرانی مقدم، بین کوچه هفتم و نهم | ۲۲۱۳۷۸۴۰

● شرکت بیمه زندگی خاورمیانه

تهران، خیابان احمد قصیر، خیابان ششم، شماره ۷ | ۴-۸۸۵۳۷۳۵۲

ساختمان ادارات مرکزی

تهران، خیابان احمد قصیر، نبش خیابان پنجم، شماره ۲
تلفن: ۴۲۱۷۸۰۰۰
دورنگار: ۱۰۹۵-۸۸۷۰
کدپستی: ۱۵۱۳۶۴۵۷۱۷ تهران، صندوق پستی: ۴۴۴۵-۱۵۸۷۵
www.middleeastbank.ir
info@middleeastbank.ir

لرستان منطقه حفاظت شده اشتران کوه
اثر ملی طبیعی لاله واژگون
عکاس: حمیدرضا غاکفی مقدم